

KOMUNISTŲ TARPE

Ne taip gražu, kaip norima
atvaizduoti

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Vis dar negaliu atsikratyti įspūdžio, kad Helsinkio aktas tarptautinėje šachmatų lentoje buvo sovietų gynimosi, bet ne puolimo ėjimas. Praėjusio mėnesio pabaigoje Rytų Berlyne įvykusi 29 komunistų partijų konferencija tą įspūdį dar daugiau sustiprino. Žinia, gali pasakyti ko čia džiaugtis, jei Tito glėbesčiavosi su Brežnevu! Sovietai juk visą laiką stengėsi gražinti į savo bučių sūnų palaidūną - Tito, kuris nuo 1957 metų patraukė tautinio t.y. nuo Maskvos nepriklausomo komunizmo keliu.

Taip, bet Tito į Berlyną nuvyko ne atsiprašyti. Jis ten nuvažiavo triumfuoti. Po poros metų sunkių derybų tarp sovietų ir užsienio kompartijų sušaukta Berlyno konferencija pasibaigė komunikatu (tiesa, nepasirašytu), kad kiekviena kompartija gali komunizmo siekti savo būdu. Ispanijos pagrindinio kompartijos vadas Santiago Carrilo į akis pasakė nepatenkintam Brežnevui: 'Metų metais Maskva buvo mūsų Roma. Didžioji spalio revoliucija buvo mūsų Kalėdos. Šiandien tačiau, mes esam jau subrendę!'

Argi tam reikėjo suvažiuoti į Berlyną? Kam prireikė Helsinkio akto, kuriame žmonėms pripažįstamos tokios teisės, kurios dar neegzistuoja Sovietijoje? Samoningi ar nesamoningi Maskvos garbintojai, žinoma, gali pasakyti, kad tai tik labai gudurų taktinis ėjimas. Juk jei konferencija nutartų kad visų kraštu komunistai ir toliau klauso tik Maskvos, V. Europos katalikiškų kraštų kompartijas ištiktų toks pat nepasisekimas kaip Portugalijoje. To krašto maskvinė partija buvo išmanevruota iš valdžios. Prezidentu išrinktas generolas Antonio Ramalho Eanes, kuris būdamas kariuomenės štabo viršininku (tas pareigas jis ir toliau sau pasiliko), atstatė drausmę kariuomenėje ir tą patį žada padaryti visame krašte. Tuo tarpu komunistų partijos kandidatas Octavio Pato surinko tikrai 7% balsų.

Tai dar nereiškia, kad Portugalijos jau laukia šviesi ateitis - tai daugiau tik konstatavimas, kad rusų sukirpimo komunistai be sovietų tankų negali laimėti Europoje. Su tuo sutiko ir labai sek-

mingu Italijos komunistų, kurie pirmininkaus naujame Italijos seime, vadas Berlingueris. Anot jo, 'Rytų Europos socialistinių bendruomenių pavyzdžiai netinka Vakarų Europai, kurioje yra išsaknyjusios demokratinės tradicijos'.

Kitas italų kompartijos vadas Sergio Segre taip apibūdino Berlyno konferenciją 'Tai buvo pirmą komunistinė konferencija su laisvu nuomonių pasikeitimu, priinama spaudos atstovams, siekianti daugumos pritrimo, ir būdinga sovietų pripažinimu, kad komunizmas neturi vieno centro.'

Palauk, vėl gali sakyti skeptikai, tegul tik italų komunistai pasiekia valdžios, pažūrėsim, ką jie tada sudarys. Tiesa, ateities nežinome, bet jei taip, galime prielsti ir kitokią logišką eigą. Juk Berlyne buvo paneigta Brežnevo doktrina, kuri sovietų gerovę statė aukščiau kitų komunistų partijos gerovės ir pagal kurią sovietai likvidavo vadinamą 'Prahos pavasarį' - t.y. pastangas komunizmui duoti žmoniškesnį veidą. O jei syki pradėta eiti tuo keliu, kiek laiko turi praeiti iki to momento, kai čekai paprašys sovietus vėl išsinešdinti? Ir ar negali būti, kad Berlyno koncepcija kada nors bus naudinga ir Lietuvos kompartijai?

Baisėdamiesi Vakarų nuomūkiu, mes neapsižiūrėjome kad ir komunizmas, bent toks, kokį reprezentuoja Maskva, artinasi prie liepto galo. Imkime, pavyzdžiui, kad ir Lenkiją. Teoriškai, sovietai galėjo ją sutvarkyti pagal savo kulpalį. Praktiškai jie to nepadarė. Žemės ūkis liko 'nesukolektyvintas' ir ūkininkai, bent A. Laukaičio liudijimu Dirvoje, gyvena gerai.

Kad ūkininkai pardavinėtų valdžiai, jiems turėjo būti mokomos aukštesnės kainos negu valdžia gaudavo už maisto produktus parduodamus miestelėnams. Skirtumas Varšuvos valdžiai kaštuodavo apie 5 milijonus dolerių į metus. Kai maždaug prieš mėnesį valdžia nutarė nuo tokio brangaus tarpininkavimo atsisakyti ir nuo liepos pradžios maisto produktų kainas pakelti, kilo toks

(Nukelta į 2 psl.)

New Yorke, minint Bicentennial sukaktį, buvo atidengta paminklinė lenta mokytojui ir gydytojui Aleksandrui Kuršiui, New Yorke įsteigusiam prieš 300 metų mokyklą. Prieky stovi ALT New Yorko pirm. arch. A. Varnas, iškilnių organizatorius, kalba R. Žymantaitė, VLIKO pirm. dr. K. Valiūnas, New Yorko meras A. Beame, gen. konsulas A. Simutis ir miesto pareigūnai. Toliau matomi tautinių šokių grupės šokėjai, kurie vad. J. Matulaitienės atliko programą.

L. Tamošaičio nuotr.

NEW YORKO LIETUVIAI IR AMERIKOS 200 METŲ ŠVENTĖ

JAV 200 metų laisvės paskelbimo sukaktį liepos 4 dieną New Yorko miestas atšventė iškilmingiau ir skirtingiau nei kiti JAV miestai, nes čia suplaukė virš 200 laivų iš viso pasaulio kraštų, o taip pat čia atvyko prezidentas G. Fordas, viceprezidentas, valstybės sekretorius ir kiti aukštieji pareigūnai iš Washingtono.

Tą pačią dieną netoli pagrindinių iškilnių laivuose čia įvyko daugybės etninių grupių pasirodymai, o lietuviai savo programa išsiskyrė iš kitų grupių, paskelbdami New Yorko visuomenei istorinį jų miesto įvykį, į kurį atsilankė ir miesto meras A. Beame. Garbingą svečią sutiko A. Varnas, vietos ALTo skyriaus pirm., Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, VLIKO pirm. dr. K. Valiūnas ir visi dalyviai audringu plojimu.

Iškilmėms vadovauti buvo pakviesta R. Žymantaitė, kuri trumpu įžanginiu žodžiu atkreipė miesto pareigūnų dėmesį į tai, kad lietuviai didžiuojasi, kad jų, nors ir mažos tautos, atstovai jau prieš daugelį metų davė svarų įnašą šio didžiulio krašto kultūrai.

Šiandien, sakė ji, kad New Yorko miestas švenčia JAV bicentennial sukaktį, aš turiu garbę pranešti, kad šis miestas, anksčiau vadinęsis New Amsterdam, kartu mini ir 300 metų sukaktį, kai čia atvyko pirmasis lietuvis

dr. Aleksandras Kuršius, pedagogas, gydytojas, gamtininkas, teologas ir teisininkas, prieš atvykdamas - 1659 metais - profesoriavęs Lietuvoje. Čia, padaręs sutartį su gubernatorium Peter Stuyvesant, jis tuojau įsteigė aukštesniąją mokyklą. Tuo metu New Yorkas turėjo tik 1500 gyventojų ir 200 namų. Šiandien mes džiaugiamės Amerikos laisve ir esame dėkingi Jums, Mr. Mayor, už dalyvavimą ir sutikimą atidengti, šiam savo vardą palikusiam Amerikos istorijoje tauriam lietuviui, paminklinę lentą.

Bet, tebūnie man leista priminti faktą, kad šiandien jaučiame savyje ir didelį skausmą, kad mes, būdami JAV piliečiai, švėsdami šio krašto nepriklausomybę, negalime ta laime dalintis su savo broliais lietuviais, kurie gyvena kitoj Atlanto pusėj.

Laisvės švyturys, simbolizuojas Amerikos laisvę ir ne priklausomybę istorijos bėgyje, tesuteikia vilčių kiekvienam pasaulio krašte tos laisvės neturinčiam, - baigė savo žodį R. Žymantaitė ir pakvietė kalbėti miesto merą A. Beame.

Jis paminėjo šio atvykimo tikslą, jo reikšmę, pabrėždamas, kad New Yorko miestui didelį vispusišką įnašą yra įdėję ir lietuviai, kurių čia gyvena apie 40 tūkstančių. Jų tarpe daug daktarų, inžinierių, kultūrininkų ir kt. Vienas iš jų buvo Alexander Carolius - Cursius, pirmasis lietuvis daugiau kaip prieš 300 metų atnešęs į mūsų miestą kultūrą. Meras Beame užakcentavo, kad Amerika stovi už visų kraštų laisvę, todėl nepripažįsta ir nepripažins Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

(Nukelta į 2 psl.)

THE FIRST LATIN SCHOOL OF NEW AMSTERDAM
WAS FOUND ON THIS SITE
IN 1659
BY DR. ALEXANDER CAROLIUS CURSIUS CURTIUS
LITHUANIAN NOBLEMAN AND SCHOLAR
WHO CAME TO THE DUTCH COLONY
AS LATIN SCHOOL MASTER
UPON THE INVITATION
OF GOVERNOR PETER STUYVESANT
BICENTENNIAL LITHUANIAN COMMITTEE

Paminklinė lenta pirmajam lietuviui imigrantui New Yorke Aleksandrui Kuršiui. L. Tamošaičio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Narsus Izraelio žygis į Ugandos Entebbe aerodromą, pasibaigęs pagrobėjų prancūzų lėktuvo keleivių išvadavimu, sukėlė tokį entuziazmą Tel Avivo Ben Guriono aerodrome, kad ministras pirmininkas Rabin dėl kislusio džiaugsmo negalėjo perskaityti savo sveikinimo kalbos. Entuziazmas suprantamas, nes irodė, kad lėktuvų grobimas yra surištas su didesne rizika negu iki šiol buvo manoma: visi 7 teroristai, kuriems vadovavęs vokiečiai, buvo nužudyti, kai tuo tarpu iš Izraelio pusės žuvo tik vienas karys. Šamysio metu buvo nušauti ir trys įkaitai. Žygis buvo komplikotas ne tik dėl savo nuotolio -- 2,620 mylių per ne svetingą teritoriją, bet ir dėl teroristų bendravimo su Ugandos diktatoriumi Amin. Reikėjo skaitytis su faktu, kad Ugandos kariai, kurie saugojo aerodromą išvadavimui pasipriešins ir už tai turėjo būti užpulti pirmi, sunaikinant ir Ugandos aviacijos MIGus, kad jie negalėtų grįžtančius 3 Izraelio transporto lėktuvus, C-130 (propeleriais varomus), sunaikinti. Sakoma, kad Ugandos karių žuvę per 20. Grynai teisiškai žiūrint, Entebbes aerodromo užpuolimas buvo ne teisėtas. Izraelis jį teisina Amino talkininkavimu teroristams, ką pats Amino, skųsdamasis JT Saugumo Tarybai, neigia.

Beveik tuo pačiu metu, kai komunistų vadai buvo suvažiavę į Rytų Berlyną, prezidentas Fordas Puerto Rico buvo sušaukęs didžiųjų demokratų viršūnių konferenciją. Joje dalyvavo D. Britanijos, V. Vokietijos, Japonijos, Kanados ir Italijos ministrai pirmininkai ir JAV bei Prancūzijos prezidentai. Tarėsi jie ne dėl to, kaip išnaudoti komunistų bėdas ir nesutarimus, bet dėl bendros kovos su infliacija, kuri graso prasidėjusiam ūkio atkurtimui. Per pirmus 5-kius š.m. mėnesius kainos Italijoje pašoko 24.8% (pernai - 11.2%), Britanijoje 15.7% (24.9%), Japonijoje 13.5% (7.5%), Prancūzijoje 10.8% (9.6%), Vakarų Vokietijoje 7.2% (5.4%), Kanadoje 6.2% (9.5%) ir JAV 3.9% (7.0%).

Kaip matome, infliacija su mažėjo tik JAV ir Kanadoje. (Tiesa, ir D. Britanijoje, jei 15.7% kainų pakilimą galima laikyti sumažėjimu!) Suvažiavusios valstybių galvos pritarė amerikiečių-vokiečių pažiūrai, kad siekiant ūkinio gyvenimo atkutinimo, reikalingas santūrumas, kad tik nepaskatint infliacijos. Buvo daug kalbama apie pagalbą Italijai, kaip ji galėtų atkurti savo ūkį ir neįsileisti į valdžią komunistų. Bet šiuo klausimu jokių konkrečių nutarimų nepadaryta, nes Italiją atstovavo jos ministras pirmininkas Aldo Moro ir, savaime aišku,

negalėjo priimti jokių išpaimeigijimų už ateinančią vyriausybę, kuri turės skaitytis su komunistų pažiūrom.

Praėjusio mėn. pabaigoje AP agentūra paskelbė Thomas Kent straipsnį iš Leningrado apie Latvijos, Lietuvos ir Estijos statusą. Nors JAV oficialiai nepripažįstamos Baltijos valstybių įjungimo, tačiau praktiškai jos pripažįstamos Sovietų tu kraštų 'kontrolė'. JAV ambasadorius gavęs instrukcijų Pabaltyje nesilankyti, kas tačiau nekliudo ten važiuoti Leningrado konsulo pareigūnams ir padėti, reikalui esant, Amerikos piliečiams. Pagal tą 'politiką' Pabaltyje nerengiamos oficialės JAV parodos, bet leidžiama ten vykti privačiom grupėm, kaip New Yorko Joffrey balletui, aplankiusį Vilnių 1974 metais.

Amerikiečių diplomatiniai pareigūnai aiškinę korespondentui, kad sovietai supranta JAV politinio gyvenimo faktus, neleidžiančius Lietuvai, Latvijai ir Estijai pripažinti Sovietijos dalimis: 'Jie (Sovietai) laikosi gerai ir nesukelia problemų. Jie nebando sudaryti situacijų, kurios verstų JAV kaip nors tai pripažinti'.

Vienas diplomatas samprotavo, kad JAV eventualiai pripažins įjungimo į Sovietiją realybę. Tai išsprends laikui bėgant: 'Time, time, time, time, -- that will solve it'.

Korespondentas pamini, kad šalia JAV, įjungimo nepripažįsta ir dabartinė konservatyvi Australijos vyriausybė.

Komunistų tarpe...

(Atkelta iš 1 psl.)

didelis nepasitenkinimas, kad valdžia nutarė kapitučiuoti ir naujus potvarkius atšaukti.

Prieš 20 metų darbininkų neramumai Lenkijoje pasibaigė ne sovietų okupacija, bet didesne laisve ir sovietų kariuomenės atitraukimu. Dabar sovietai vėl atsidūrė prieš dilemą: sutvarkyti Lenkiją jėga, ar duoti jai ūkinės pagalbos. Nė viena galimybė nėra viliojanti. Su tautos nuotaikomis šiaip ar taip skaitomasi ir už geležinės uždangos.

Berlyne pripažinus komunistų partijų tautinio apsisprendimo principą, Sovietų Sąjunga (o gal jau ją galima vadinti paprastai Rusija) turi politikuoti, remdamasi tautiniais, bet ne tarptautinio proletariato interesais. Mas-kva taip ir daro. Kadangi Rumunijos vyriausybė siekia didesnio savistovumo, ji pradėta gąsdinti ne sovietų invazija, bet vengrų ir bulgarų

Vengrijos ir Bulgarijos pretenzijos į Rumunijos teritoriją nepaisant Helsinkio akto. Šiaurėje rusų okupuota Moldavija ir Bukovina.

ru pretenzijom į Rumunijos teritoriją. Budapešte ir Sofijoje atsirado profesorų, kurie, valdžios laiminami, pradėjo moksliškai pagrįsti Vengrijos pretenzijas į Transilvaniją, atimtą po 1-jo pasaulinio karo, ir Bulgarijos į Dobružą. Tuo pačiu laiku Maskvoje įrodinėjama, kad po 2-jo karo atimtos Besarabijos ir Bukovinos teritorijos faktinai yra rusiškos. Tai išpėjimas rumunams 'sustvarkyti'. Nors Helsinkio aktas laiko dabartines sienas 'neliečiamomis'.

Sykį atsisakius nuo 'tarptautinio proletariato' mito, dingsta ir pagrindas pačiai Sovietų Sąjungai, kurioje rusų yra tik kiek daugiau negu kitų tautų kartų suėmus. Tas santykis keičiasi rusų naudai.

Bendra išvada? O gi tokia, kad sovietų pančiai nėra tokio plieno, kuris nerūdėtų.

New Yorko lietuviai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Toliau žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, kurio dėka šio garbingo mūsų tautiečio vardas, tris šimtmečius buvęs užmirštas Amerikos istorijos archyvuose, išvydo dienos šviesą. kadangi dr. Aleksandras Kuršius buvo ir pirmasis New Yorko gydytojas, tai, generalinio konsulo A. Simučio ir a.a. dr. Vaclovo Paprocko iniciatyva, PLGSGa šiam tauriam lietuviui atžymėti, 1967 m. išleido-per spausdino lietuvių ir anglų kalba jo dezertaciją, išleistą

1662 m. ir paskleidė po platų pasaulį bibliotekoms -- 1500 egzempliorių.

Meras A. Beame atidengė paminklinę lentą toje vietoje kur buvo mokykla ir kurioje dėstė pirmasis šio miesto mokytojas ir gydytojas Aleksandras Kuršius. Tai yra 20 Broad St., prie Wall ir Exchange Pl. .

Po šių ceremonijų pasirodė J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė, o po pietų -- B. Vaičiūnaitės vadovaujama grupė iš New Jersey.

OPPORTUNITY
for
REGISTERED L. P. N'S
ALL SHIFTS
72 bed Nursing Home. Good salary
& benefits.
Send resume or call Administrator
ALICEVILLE MANOR
17th St. N. W.
Aliceville, Ala. 35442
205-373-6307 (28-34)

MŪSŲ SENOLIŲ ŽODŽIAI IŠ ANAPUS

Kad aiškiai žinotum mūsų didingos tautos tikrąją praeitį, jos kilnumą, jos viršžmonišką būdą ir jos gamtos nesugriaujamais dėsniais sukurtą gyvenimą bei tikrą visatos pastovumo sukurtą amžinumą. Rementis mūsų tautos padavimais, tikra tautinė valia ir sveiku -- tarptautinių šmėklų neužburtu protu, šioje knygoje yra išdėstyta tikra ir nieku kitu nepamainoma mūsų tautos būtis.

Knyga 306 pus. Kaina 5 dol.

Šią knygą turėtų skaityti ir į duotus padavimus įsigilinti kiekvienas lietuvis, o ypač mūsų tautos jaunimas.

M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave.
Springdale, Conn. 06907.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	435-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	342-4240
• BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
• BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
• CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street	376-6755
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St.	925-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue	266-3348
• LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
• NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
• NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
• RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
• SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
• SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	732-7476
• MIAMI BEACH, FLA. 33139 — 1201 17th Street	(305) 673-8220
• PHOENIX, ARIZ. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	(602) 942-8770
• SILVER SPRINGS, MD. 20910 — 622 Ellsworth Dr.	(301) 589-4464
• WOODHAVEN, QUEENS, N. Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

TĖVYNĖS REIKALAS YRA VIENAS

'Ateis laikai, tiesos žodis karalius nuo sosto nuvers, jų karūnas po kojų sumins, Lietuva sužydės', – prieš daugelį metų kalbėjo dr. Vincas Kudirka, įrodinėdamas, jog tėvynės reikalas yra vienas, ir aukštesnis už ištikimybę partijoms. Tos visų tautos patriotų skelbtosios idėjos tapo įgyvendintos. Lietuva prisikėlė, pasiekė aukštos kultūros ir civilizacijos laipsnį, tautos gyvenimas vispasiškai suklestėjo, deja, neilgai.

Dabar Lietuva atsidūrė dar didesnėje priespaudoje. Mes, laisvųjų kraštų politinė išeivija, esam tie laimingieji, kuriems likimas lėmė tos žiaurios sovietinės okupacijos priespaudos išvengti, bet prisimenant dr. V. Kudirkos žodžius ir ryžtą, įpareigojo kovoti ir dirbti Lietuvos išlaisvinimo darbą laisvuose kraštuose. Įpareigojo niekuomet nepamiršti, kad Lietuva visiems lietuviams vienodai brangi, ne vienai kuriai partijai ar grupei, ir jos išlaisvinimo nepasieks joks vienas organizacinis autoritetas, jei nepadės visi tautiečiai.

Grižkim prie tos vis dar linksniuojamos Helsinkio konferencijos, kuri, neskaitant sutarties neigiamos reikšmės ateičiai, nuo pat pirmos pasirašymo dienos įnešė daug erzelio, tuščių ginčų, skirtingų įtikinėjimų ir net asmeninių viens kitam kaltinimų dėl nuomonių skirtumo svetimųjų spaudoje ir net prezidentinių kandidatų tarpe, o dar blogiau, kai tas pat vyksta mūsų lietuviškame pasaulyje, ypač spaudoje. To pakto teigiamų ir neigiamų pusių įrodinėjimai, svarstymai tebevyksta iki šiol. Kiek darbo valandų, kiek spaudos puslapių popieriaus ir energijos tam sunaudota. Vien jau todėl sovietai daug laimėjo, kad šis pasirašymo dokumentas gerokai suskaldė mūsų gretas.

Svetimiems tokios diskusijos naudingos, bet mums lietuviams, iš patyrimo gerai pažįstantiems sovietinio Lietuvos okupanto veidą, jo metodus, sutarčių laužymą, tad nereikia nei didelių tarptautinių teisių žinovų, užtenka eilinio lietuvių ūkininko logikos, suprasti, kad Helsinkio sutartis niekam kitam ne tarnauja, kaip tik sovietams

vien jau todėl, kad tuoj po pasirašymo Vilniaus Tiesa VIII 7 d. džiaugėsi: Pasitarimo metu priimti susitarimai atitinka taikaus sambūvio ir tarptautinio bendradarbiavimo, taikos ir tautų laisvės principus, kuriuos parengė V. Leninai ir kuriuos Tarybų valstybė gina visame savo istoriniame kelyje. Tarybų Sąjunga laiko savo pareigą prisidėti prie tarptautinės padėties vystymosi kaip tik tokia linkme'.

Tą patvirtino XXV-me komunistų partijos suvažiavime, kur Brežnevas su pasitenkinimu vėl užakcentavo, kad 'tarp visų kitų Tarybų Sąjungos atliktų uždavinių didelę reikšmę reikia skirti Helsinkyje pasirašytos sutarties praktiškam įgyvendinimui' (Tiesa, 1976.III.6).

Taigi, po sutarties pasirašymo, kuri sovietams suteikė dar laisvesnes rankas šeiminkauti pavergtuose kraštuose ir pasauliui uždraudė kištis į jų vidaus reikalus, tada okupantai ir pradėjo praktiškai vykdyti sutarties įgyvendinimą. Savųjų šelpime nustatė viešo, istorijoje negirdėto, apiplėšimo mokesčių muitus, kad nebūtų įmanoma šelpiti savo artimųjų. Mūsų tėvynėje pradėtas žymiai didesniu tempu rusinimas. Nors, kaip žinome, komunistinės idėjos yra tarptautinės bet aukščiausias luomas pavergtuose kraštuose yra rusai ir vis darosi išrinktaisiais. Rusų kalbos pradėta reikauti daug daugiau, nei ligi minimo akto pasirašymo, net matematika universitete dėstoma tik rusų kalba. Jei anksčiau kokiam JAV senatoriui ar kongresmanui mūsų prašymu pavykdavo išgauti iš okupantų detentės vardan kokių simbolinių malonių, tai dabar ne vienas iš jų gavo atsakymą – 'tai mūsų vidaus reikalas'.

Vargu mums reikalinga įrodinėjimų filosofija bekalbant apie tą Helsinkio aktą, nes apie sovietų sutarčių pasirašymus ir jų nepaisymą kalba pasaulio istorija, kuriuos faktus ir eilę sulaužytų sutarčių datų neseniai paskelbė Draugas savo įžanginiame 1976.4.30, pradedant nuo 1917 m. ligi istorinio Helsinkio sovietų pastangomis su-režisuotos dar vienos sutarties.

Mūsų energija ir laikas per brangus, kad ji būtų ver-

Gyvename didžiųjų demokratijos idėjų ir jos didžiųjų polėkių pasaulyje. O jau ypatingai šiais metais mes visi šio krašto lietuviai nuo pat ošiančio Atlanto iki ramiojo Pacifiko turime progos pajusti visoje pilnumoje šios demokratijos kasdieninio gyvenimo saldybes ir aktingai į jas visas įsijungti. Respublikonų ir Demokratų prezidentinių rinkimų įkarštis daugiau ar mažiau palietė mus, o gi čia dar va ir mūsų lietuviškię lietuviškosios bendruomenės rinkimai...

Labai dažnomis progomis, o dar dažniau ir be jokios reikiamos progos mūsų bendruomeninio gyvenimo veikėjai ir jos vadovai bei vadeivos mums įsakmiai pabrėždavo, kad visa bendruomenės organizacija yra demokratiškai sudaryta emigrantinės tautos dalies atstovybė, nes jos organizacinė santvarka yra atremta į rinkimus, kurių farsas ir šiais metais buvo dar sykį pakartotas.

Niekas mūsų neabejoja, kad rinkimai yra viena pagrindinių demokratiškos santvarkos būtinybių. Tačiau labai gaila, kad rinkimai toli gražu nėra vienintelė būtinybė demokratijos idėjoms kasdieniniame gyvenime patikinti. Šiam patikimui yra dar ir labai daug kitų ir taip pat labai svarbių reikalavimų. Kad ir pačiais demokratiškiausiais pagrindais išrinkta dauguma neturi teisės diktuoti visumai arba net ir pralaimėjusiai mažumai arba, dar blogiau, savo daugumos valią paversti į daugumos diktatūrą.

O pagaliau ir patys rinkimai, jeigu jau jais norime paremti savo visuomeninių organizacijų demokratiškumą, turi atitikti kai kuriuos pagrindinius reikalavimus.

Kiekvienos gimnazijos visuomeninio mokslo pamokoje yra mokama, kad demokratiški rinkimai gali būti skaitomi tikrai demokratiškais, jeigu yra slapti, visuotini ir lygūs. Šie pagrindiniai reikalavimai buvo išlaikyti renkant visus Lietuvos garbingos atminties demokratiškus seimus, jų ištikimai buvo laikytasi ir renkant paskutinįjį seimą. Ta-

ta aukoti filosofiniams ginčams savaime aiškių klausimų besiaiškinimui. Mums labiausiai reikia visų lietuvių sutartinai vieningo, kruopštaus ir pasišventusio konkretaus tautinio darbo išeivijoje Lietuvos laisvinimui, lietuvių išlaikymui ir kovai su Lietuvos okupanto pastangomis skaldyti mūsų jėgas ir vienybę. (eč)

Tylinčioji dauguma dar neprašneko

Nauja Lietuvių Bendruomenės vadovybė ateina į darbą

JONAS DAUGELA

Čiau labai gaila, kad šie reikalavimai niekada nei kiek nesaistė "demokratiškosios" JAV lietuvių bendruomenės organizatorių. Jie kaitaliojo, kaip tik panorą, pačią rinkimų tvarką, tačiau visada brutaliai numodami ranka į demokratiškų rinkimų pagrindinius reikalavimus, o po to jau labai garsiai skardenosi pasiektais laimėjimais.

Jau vien tik balsavimas paštu arba "vokais" grubiai pažeidžia visus tris pagrindinius demokratiškų rinkimų reikalavimus. Tiesioginiai rinkimai reikalauja, kad kiekvienas balsuotojas asmeniškai įteiktų savo balsą ir niekas kitas neturi teisės už jį tai atlikti. O visuose bendruomenės rinkimuose vienas asmuo galėjo pervažiuoti visus namus ir butus, perkelti visus kaimyninius barus, pats savo ranka atžymėti renkamujų pavardes ir keliolika, o gal net ir kelis šimtus tokių "balotų" pažerti ant rinkiminės komisijos stalų. Jau nekalbant apie tiesioginio balsavimo reikalavimų nebijimą, tuo būdu nukenčia ir pats balsavimo slaptumo pagrindas. O be to dar sudaromos sąlygos tam pačiam asmeniui balsuoti net kelis kartus arba kam nors atiduoti balsą jo vardu net pačiam balsuotojui apie tai nežinant. O kad tai buvo praktikuojama tiek ankstesniuose, tiek šiuose paskutiniuose rinkimuose turime labai daug ir patikimų davinių ir liūdininkų.

Ir pagaliau rinkimų visuotinumui reikalavimai daugiau ar mažiau atsiremia į rinkiminės visuomenės dalyvavimą rinkimuose ir jos narių bendrą entuziazmą.

Lyginant šių metų rinkimų davinius su ankstesniais (1970 m.), balsuotojų skaičius sumažėjo veik visuometus mūsų krašte buvo suorganizuotos keliolika naujų apylinkių ir net dvi apygardos; neabejotina, kad jos turėjo papildyti krašto bendruomenės organizaciją keliomis tūkstantinėmis naujų aktyvių narių. O gi tuo pačiu metu įvyko didingas Pasaulio Jaunimo Kongresas ir visi džiaugėmės, kad jis į bendruomenės organizaciją įtrauks daug naujų jaunų jėgų ir ūmaus entuziazmo. Per tuos pačius trejus metus Lietuvių Fondas pažėrė virš šimtinės tūkstančių žaliukų bendruomenės idėjai puoselėti ir jos įtakai lietuviškame gyvenime realiai pateisinti. Juk net tie keli reiškiniai neabejotinai turėjo plačiosios lie-

tuviškosios visuomenės entuziazmą žymiai padidinti, bet nieku būdu nesumažinti. Tad kodėl jau taip ta plačioji visuomenė liko abejinga ir net tie patys, kurie prieš tris metus dalyvavo rinkimuose šiais pastaraisiais metais nebeplanavo padėti rinkiminių būstinių link arba bent "korespondenciniu" būdu pareikšti savo solidarumą JAV Lietuvių Bendruomenei? Klausimas visiems tikrai įdomus ir tulas laukia kokio nors bet įtikinamo atsakymo.

Šis klausimas būtų vien tik įdomus, jeigu atsakymai į jį ribotusi vien tik mūsų visuomeninio gyvenimo ribomis. Jis pastatomas jau daugiau į komišką padėtį, kai Draugo vedamųjų autoriai bendruomenės rinkimų pasisėkimą bando iškelti lygindami jų davinius su SLA ar SLRKA organizacijų rinkimų išdavomis.

Bet juk veik kiekvieną metų mėnesį šio krašto valdžios pareigūnams, aukštiems politikos vadovams įteikiame memorandumus, pareiškimus, peticijas bei rezoliucijas ir visada bandome jas paremti ne tik dešimčių, bet ir šimtais tūkstančių lietuvių vardu. Net mažiausios lietuvių kolonijos tomis progomis veikia dešimčių tūkstančių savo tautiečių vardu. O čia gi organizacija, kuri visur pristato pilnai atstovaujanti visus šio krašto lietuvius ir užsukusi pilnu garu visą propagandinę rinkimų kompaniją tegauna vos 7,428 balsus. Vien Floridos apygardos sudaryta delegacija, prisistačiusi šios valstybės gubernatoriui, išdidžiai pareiškė, kad kalba 25,000 Floridoje gyvenančių lietuvių vardu. O tuo tarpu bendruomenės tarybos rinkimuose gavo vos 150 tų lietuvių pasitikėjimą arba, kitaip sakant, vos pusė procento lietuvių juos parėmė. Ogi rinkimuose galėjo ir buvo raginami dalyvauti visi lietuviai. Vien Chicagoje lietuviškos operos spektaklius perėjo virš dešimt tūkstančių tautiečių, o čia per visą Ameriką tik septyni tūkstančiai rado reikalą atlikti "pilietinę" pareigą. Tad, jeigu jau kas iš svetimųjų nors atsitiktinai sužinos šių rinkimų davinius, vargu ar bepatikės, kad mūsų organizacijos šiame žemės pusrutulyje atstovauja apie milijoninę mūsų tautos dalį. Tad tulam ir kyla savaime klausimas, jeigu jau mūsų bendruomenė nesugeba suorganizuoti visuotinesnių rinkimų, sudaryti sąlygas, kad tikrai bent šiek tiek labiau im-

(Nukelta į 4 psl.)

TYLINČIOJI DAUGUMA...

(Atkelta iš 3 psl.)

nuojantis skaičius mūsų tautiečių turėtų norą ir rastų reikalą juose dalyvauti, tad ar iš viso ši rinkiminė komedija yra reikalinga?

Kaip ir po kiekvieno pralaimėjimo, taip ir po šių "demokratiškų" bendruomenės rinkimų visi ir laimėtojai ir pralaimėtojai bandome ieškoti tikrųjų nesėkmės priežasčių.

Lietuviškas Draugo (b. kv.) dienraštis labai jau lengvai sumeta bėdą: "...blogas oras, neperdaug gera organizacija, vietomis rinkiminių būstinių stoka, tolimi atstumai, pakankamai neišnaudotas korespondencinio balsavimo būdas..."

Jau nekalbant, kad "korespondencinio" balsavimo būdas jau ir šiaip silpnus rinkimus paverčia į nevykusį farsą, visos kitos (b. kv.) nurodytos priežastys yra daugiau ar mažiau techniško pobūdžio ir jų pašalinimas vargu ar jau taip labai būtų pakeitęs bendrus rinkimų davinius. Norėčiau tikėti, kad visi be jokios išimties tikime, kad visos šios nesėkmės priežastys yra daug giliau ir surištos su daugeliu kitų psichologinių aplinkybių, kurios buvo jau daug seniau sukurtos ir kurių iki šiol niekas nepanoro pašalinti.

Nepanoro net ir atviromis akimis į jas pažvelgti. Paskutiniuose bendruomenės rinkimuose dalyvavo tikrai mažas skaičius šiame krašte gyvenančių lietuvių. Bet dar nuostabiau, kad net aktyviai į bendruomenės organizaciją įsijungę, ištikimai per metų metus solidarumo mokestį mokėję mūsų tautiečiai ir tie neparodė jokio entuziazmo šiems rinkimams. Juk netenka abejoti, kad 10 bendruomenės apygardų ir 68 apylinkės bei būrys šiaip bendruomenei priklausančiųjų tikrai apjungia žymiai daugiau nei 7,428 asmenis. Tad kodėl net ir tų oficialiai "registruotų" bendruomenės organizacijos narių tiek daug nepanoro balandžio 24 d. pajudėti. Floridoje "saulė žeme ridinėjosi" ir pensininkai, išsimadę vandenyne, nelabai taip jau ką daugiau beturi veikti. O ir jų vos 150 dalyvavo rinkimuose, kai tuo tarpu vien St. Petersburgo apylinkė turi per dvi šimties narių. Tad kodėl?...

Žinoma, būtų labai neteisinga ir pragaistinga bet kam džiaugtis dėl visų šių nepasisekimų arba džiūgauti jų daviniais. Kiekvieno mūsų plačiosios visuomenės nario yra tautinė pareiga galimai skubiau ateiti su teigiamais ir konstruktyviais pasiūlymais ir sumanymais.

Tačiau patys didžiausi ir ypatingai svarbūs uždavi-

niai laukia naujos, kad ir taip jau miniatiuriškai išrinktos, bendruomenės tarybos ir kiekvieno jos nario. Nepakanka vien įvertinti rinkimų davinius, surasti pateisinamas priežastis jų nepasisekimui pateisinti ir po to, visa užmiršus, tris metus laukti kitų rinkimų. "Atjaunėjusi" bendruomenės taryba turėtų visą savo kadenciją, nuo pat pirmos dienos iki kitų rinkimų datos išsamiai ir atviromis akimis praktiškai ir akademiškai svarstyti šį klausimą ir prieiti atitinkamų išvadų. Nepakanka save suraminti, kad "Vienoje kitoje apygardoje šiais metais buvo iškritęs ir varžybų jausmas, dar vienur kitur buvo vedama propaganda nebalsuoti." Būtų daug naudingiau naujai tarybai išsamiai pažvelgti, o kodėl gi jau buvo iškritęs tas varžybų jausmas ir dėl ko kai kas ragino šiuose "balsavimuose" nedalyvauti. Naujoji taryba turėtų labai daug laiko ir energijos pašvęsti paieškant būdų ir priemonių visą savo organizaciją padaryti visuotinė ne vien tik ant popierio, bet ir gyvenime ir sudaryti sąlygas, kad ji šitokioje organizacijoje formoje pasireikštų mūsų kasdienybėje.

Tūlas, ieškodamas būdų visuomeniniams santykiams išlyginti, siūlo užtraukti juodą uždangą ant praeities ir tekalbėti apie ateitį. Šiuo keliu klausimas negali būti išspręstas nei visuomenėje, nei atskirose vietovėse. Praeities nenori prisiminti tik tie, kurie jos gėdisi, bet ir jiems sunku nuo jos pabėgti.

"Atjaunėjusią" tarybą sustinkant, tenka jai kaip tik palinkėti akylai pažvelgti į praeitį, kruopščiai išnagrinėti visas padarytas klaidas, surasti priežastis, kodėl šiandien turi veikti dvi bendruomenės, kodėl šiandien atskirose vietovėse bendruomenė vietoje apjungti lietuvius juos suskaldo etc. Pirmiausia naujoji taryba turėtų priimti dėmesin ir visas plačiosios visuomenės, kitų organizacijų bei atskirų visuomenės veikėjų sugestijas, pastabas ir pasiūlymus. Ne tik pri-

imti bet ir daryti pastangas juos visus surinkti ir išgauti.

Pašalinus bent didžiąją esamų trūkumų, prisipažinus prie praeities klaidų ir jų atsisakius bei daugiau pabojus pagrindinius demokratijos reikalavimus, galėtume tikėti, jog bus sudarytos sąlygos, kad už trijų metų bent dešimčia kartų padidės balsuotojų skaičius ir pagaliau prabils tylinčioji dauguma.

To viso linkime naujai šio krašto lietuvių bendruomenės vadovybei, to paties linkime ir visiems jos nariams. Plačioji lietuvių visuomenė dar nenustojė tikėjimo ir gyvena gražiomis viltimis, kad naujoji taryba bent dalinai pateisins šias viltis, o jos nariai savo veikla ir gera valia tikrai, kad ir po viso ketvirčio šimtmečio veiklos, pagaliau pastatys šią garbingą organizaciją ant teisės ir demokratijos pagrindų ir tada joje apsiungs visi šio krašto lietuviai tautinei veiklai puoselėti ir lietuviybės išlaikymo pastangoms visuotinai paremti.

CUPOLA MELTING SUPERVISOR

AND FINISHING DEPARTMENT SUPERVISOR

Grey Iron Foundry has immediate openings for supervisors in line management. Minimum 2 years experience. Self starters & people oriented. South West Michigan Location.

SEND RESUME TO PERSONNEL DIRECTOR

MIDWEST FOUNDRY CO.

P. O. BOX 469

COLDWATER, MICH. 49036

An Equal Opportunity Employer (26-28)

MACHINE MAINTENANCE MECHANIC

Must be experienced with strong industrial background. These permanent positions offer excellent growth opportunity. Attractive wages to qualified individuals.

CALL OR WRITE TO EMPLOYMENT SUPERVISOR

THE QUAKER OATS CO.

418 2ND ST. N.E.

CEDAR RAPIDS, IOWA

An Equal Opportunity Employer M/F

FITTERS

Minimum 2-3 yrs. exp. on heavy plate fabrications.

ASSEMBLERS

FOR 1ST & 2ND SHIFT

Heavy equipment.

JARVA INC.

29125 Hall St.

Solon, Ohio 44139

(28-31)

SMARKUS AMERIKIETIS

RIMAS DAIGŪNAS

Gegužės 29 dieną į Dzeržinskio rajono liaudies teismą Maskvoje atėjo amerikinio žurnalo "Newsweek" akredituotas korespondentas Alfred Friendly ir paprašė audiencijos pas teisėją. Alfredą Friendly priėmė teisėjas Boris Šalaginas. Amerikiečio reikalas nebuvo skundas prieš kokį nors gatvės chuliganą, prieš kokį nors perstropų milicininką. Amerikiečio žurnalisto skundas, tuoj pat patekęs į anglų žinių agentūros Reuter dėmesį, buvo naujovė, be precedento.

Alfred Friendly įteikė teisėjui skundą prieš galiną sovietinį periodinį leidinį "Literaturnaja Gazeta", prieš to laikraščio redaktorių ir prieš laikraščio bendradarbį V. Valantinovą!

Iki šiol sovietiniai politinės priežiūros organai ištremdavo užsienio korespondentus, nenurodydami jiems inkriminuojamo veiksmo. Terminas "nepageidaujamas", juokais buvo interpretuojamas visaip: nepatinka užsienio korespondento... nosis, plaukų spalva, netinkamas posakis! Šį kartą, atrodo, politinė užsienio korespondentų prievaizdavimo organai sugalvojo naują triuką: viešai diskredituoti asmenį ir jis pats išvyks iš Sovietijos. O diskreditavimo etiketė persekios jį laisvame užsienyje. Kaip sumojo, taip padarė.

Gegužės 26 dieną "kūrybingųjų organizacijų organas", aršiausias iki šiol neišnaikinto asmens kulto ir vis neišgaištančio stalinizmo organas "Literaturnaja Gazeta", užangažavo savo rašėivą V. Valantinovą

parašyti apie Maskvoje reziduojančius "Newsweek" korespondentą Alfredą Friendly, ir apie New York Times korespondentą Christopher Wren, ir apie Associated Press korespondentą George Krinsky, jų žurnalistinį orumą dergiantį rašinį.

Redakcijos štabo palaimintas V. Valentinovas savo šmeizte aprašė, kad aukščiau išvardintieji žurnalistai ir Maskvoje yra ištikimi savo šeiminiškai. Šis "šeimininkas" esąs amerikinė užsienio žvalgybos Agentūra (CIA).

Žurnalistas Alfred Friendly apskundė sovietiniam teismui laikraštį ir jo štabą biauriu tiesos iškraipymu. Jis niekad nebuvo ir nesąs CIA pareigūnas, niekad nesistengė Sovietų valstybėje šnipinėti. Jis ėjo jam pavestas pareigas: rašė savo leidiniui. Tokioms pareigoms jis buvo akredituotas, ir SSSR užsienio reikalų ministeriją šį akreditavimą priėmė ir patvirtino.

"Šis kaltinimas neatitinka tiesai", skundė Alfred Friendly. "Šmeiztas nuplėšia nuo manęs mano orumą, dergia mano garbę ir mano profesinę reputaciją prieš visuomenę ir teisės atžvilgiu".

Friendly reikalauja rašinių nuneigti ir redakcijos atsiprašymo.

Reuterio žinių agentūros atstovas kreipėsi informacijų į "Literaturnaja Gazeta" redakciją. Laikraščio atstovas buvo trumpakalbis: "mes esame įsitikinę, kad minimas rašinys teisingas".

Ką darys teisėjas Borisas Šalagin?

CTS TOOL, DIE & MACHINE, INC.

WANTED

JOURNEYMAN DIE MAKERS

Capable of building intricate progressive, electrical, terminal, & contactors-type dies, Day shift.

JOURNEYMAN MACHINISTS

Capable of operating most tool room machinery for 1st and 2nd shifts.

EXPERIENCED DESIGNERS

Capable of designing progressive dies and special machines. Mold design capabilities desirable. 3-5 years experience needed.

Top Pay—Vacation—Pension—Paid Holidays

APPLY, CALL OR WRITE:

CTS TOOL, DIE & MACHINE, INC.

3000 ENGLE ROAD

FT. WAYNE, IND. 46809

We are an equal opportunity employer

(26-29)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KNYGA AMERIKOJE

A. BALAŠAITIENĖ

Dr. John F. Cadzow pastangomis Kento Universitete suorganizuotam lietuvių archyvuui pradėjus garsėti, ėmė plaukti vertingi ir reti eksponatai. Š. m. birželio mėn. 21 dieną privačioje audiencijoje Kento Valstybinio Universiteto prezidentas Glenn A. Olds, dalyvaujant spaudos atstovams, priėmė clevelandietį lietuvių inž. Marceliną Žitką, lydimą aukštų universiteto pareigūnų: Hyman Kritzer, Universiteto bibliotekos direktoriaus ir Dr. Prof. John F. Cadzow, Etninių programų direktoriaus.

Inž. Žitkus buvo pagerbtas kaip ypatingas lietuviškų archyvų mecenatas, padovanojęs lietuvišką knygą, jo tėvų šeimoje išlaikyta arti 200 metų. Tai šv. Bonaventūros (1221 - 1274) Kristaus Gyvenimo vertimas (Živatas mūsų Pona Jėzusa Christusa), išspausdintą 1787 metais Ragauskos spaustuvėje Vilniuje su Krokuvos vyskupo Reimprimatur. Knygos bibliografinė istorija randama taip pat LTSR Bibliografiniame žinyne, 1974 m. M. Biržiškos suredaguota.

Pirmoji tos knygos laida pasirodė 1753 metais (M. Biržiškos bibliografinė studija, LTSR Bibliografinis žinynas 1974 m.). Knyga yra gerai išsilaikiusi, kietais viršeliais, kurių paviršiuje dar galima pastebėti įmantrius geometrinius pagražinimų raštus. Žinovų pastebėtas įdomus spausdinimo būdas, įmantrios raidės ir iliustracijos daro šią knygą ypatingai vertingą, tuo labiau, kad jos egzempliorių viso yra suregistruota 20, o ši M. Žitkaus knyga

yra 21-oji. Ji bus išstatyta specialioje bibliotekos kolekcijoje kaip vienas iš rečiausių eksponatų.

Inž. Žitkus savo trumpame žodyje iškėlė Amerikos kultūrinių vertybių įvairiaspalvų turtingumą, kylantį iš nuostabios senųjų Europos kultūrų konglomeratos, su pasididžiavimu pabrėždamas savo lietuvišką kilmę ir tuo pačiu pareikšdamas padėką Universitetui už pastangas lietuviškos kultūros išlaikymo darbe. Prezidentas Glenn A. Olds, dėkodamas už tokią vertingą dovaną, pareiškė, kad "ekonominės ir socialinės laisvės turi maža reikšmės, jei su jomis nesiejama dvasinė laisvė". Cituodamas Solženiciną, kurio portretas, tarp kitų vertingų kabineto puošmenų, aiškiai nusako universiteto prezidento asmenybę ir pažiūras, kurios remiasi į gilią patriotizmo, žmogiškosios plačiausios laisvės sampratą, paremtą krikščioniškosios moralės pagrindais. Prezidentas taip pat ilgokame asmeniškame pokalbyje paminėjo savo šeimos pastangas padėti išvietintiems asmenims, sudarydami dokumentus net 40 šeimų, kurių pirmoji buvusi iš Lietuvos.

Savo tos pačios dienos padėkos laiške prez. Olds inž. Žitkui pareiškė sekančiai: "...toji reta lietuviška knyga, tikrasis simbolis seniausio žmonijos įkvėpimo meilės laisvei, kuri taip įsišaknijusi Lietuvos kultūroje ir įgyvendinta Jumyse ir į jus panašiuose, taip praturtinusiuose mūsų Amerikos kultūrą... Tiek dovana, tiek jos davėjas praturtins ir laimins studentų ge-

Kent valstybinio universiteto prezidentas dr. Glenn A. Olds priima iš clevelandiečio inž. Marcelino Žitkaus (viduryje) vieną seniausių lietuviškų knygų, spausdintą 1782 m. Vilniuje, "Živata pona Jezusa Kristusa". Šią knygą M. Žitkus gavo iš savo brolio Juliaus 1939 m. Ji bus saugoma universiteto lietuvių kolekcijoje, kurioj jau surinkta 7000 knygų. Dešinėje universiteto bibliotekos direktorius Hyman Kritzer.

neracijas per ilgą eilę metų..."

Inž. Marcelino Žitkaus pavyzdys tebūnie įkvėpimu visiems, kurie turi savosiose pastogėse mūsų senos dokumentinės medžiagos, kad ją nukreiptų į ten, kur nei laiko bėgimas, nei klimatinės sąlygos nepajėgs jų sunaikinti — mūsų pasididžiavimui ir sekančių gentkarčių naudai.

MOTERYS BALTUOSE RŪMUOSE

Š. m. liepos 1 d. į Baltuosius Rūmus buvo sukviettos moterų organizacijų vadovės iš visos Amerikos, kur jos turėjo progos išklausti JAV prezidento G. Fordo pranešimo užbaigiant jo paties paskelbtus Tarpautiniais Moterų Metus.

Po pranešimų buvo pabrėžta, kad negali būti kalbama apie moterų teises, teisė visose srityse priklausosi visiems bendra, neskirstant į moteris ar vyrus. Po pietų buvo surengtos vaisės dalyvaujant organizacijų atstovėms, kongreso nariams ir prezidentui G. Fordui bei sen. C. Percy, kur grojant marinių orkestrui rožių sode viešnios ir svečiai turėjo progos pasikalbėti su prezidentu ir senatorium, kuris jau ilgą laiką gina moterų teises. Iš New Yorko dalyvavo Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. R. Žymantaitė.

PRESS MECHANICS
For Can Manufacturing Facility. Experienced required on double and multiple die presses.
Pleasant rural surroundings out side of Detroit, Mich. Wages commensurate with experience & ability.

Apply
DIVERSIFIED PACKAGES

730 Isbell St.
Howell, Mich. 48843

517-546-6550

(24-28)

Susitikimas su Simu Kašeliu

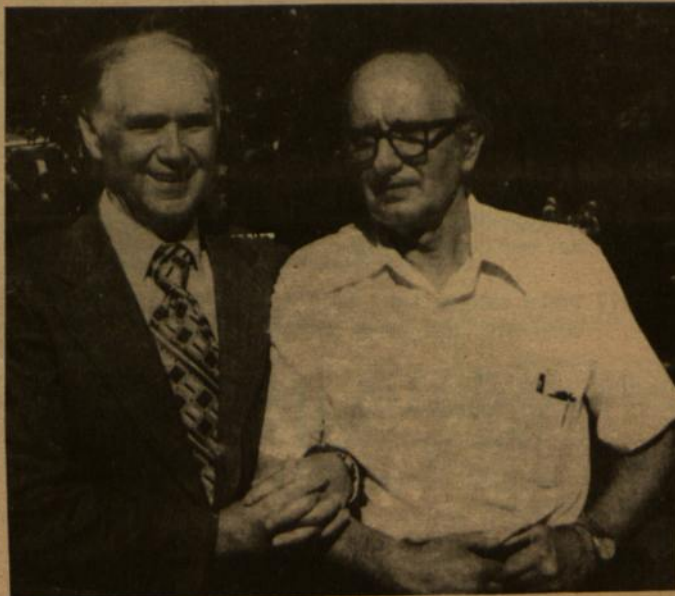
Pagaliau man teko susitikti su garsiu Dirvos novelės konkurso mecenatu Simu Kašeliu. Mačiau ne kartą jo nuotrauką Dirvoje, bet niekad nebuvau susitikęs gyvenime. Žiūrėdamas į mecenato atvaizdą spaudoje, pagalvodavau jį esant pesimistiškai nusiteikusių, užsidariusių, kiek keistoką vyrą, ir kai per agromų bei veterinarų puikią gegužinę Chicagoje (suroštą Lockporto priemiestyje birželio 20 d.) prie manęs priėjo ir, lyg senas pažįstamas, nepasakęs pavardės, ėmė kalbinti linksmos, jauno pavyzys elegantiškai apsirengęs blondinas, aš nė iš tolo nepagalvojau, jog tai tas pats "pesimistiškai" nusiteikęs Dirvos novelės konkurso mecenatas, kurio nuotrauką matydavau spaudoje. Pakalbėjęs jis nuėjo, ir

aš klausiu vieną gegužinės tvarkovą, kas jis toks. Sakko — Simas Kašelis...

Gegužinės metus mes susitikome keletą kartų ir kalbėjome daugiausia apie mūsų literatūrą. Kašelis, pasirodo, labai socialus, kalbus ir mėgstas humorą vyra. Jis, matyt, daug skaito ir labai gerai orientuojasi mūsų literatūros dalykuose. Išėjus kalbai apie novelės konkursą, Kašelis išsitarė, jog jis norįs, kad per literatūrą žmonės geriau vienas kitą pažintų ir suartėtų. Dirvos mecenatas yra idealistas ir, imant iš esmės, jo požiūris į literatūrą yra teisingas, tik, žinoma su sąlyga, jei knyga turi skaitytojų auditoriją...

Tai buvo vienas maloniausių susitikimų mano gyvenime.

Vyt. Alantas

Dirvos novelės konkurso mecenatas Simas Kašelis ir rašytojas Vytautas Alantas susitikę agromų ir veterinarų gegužinėje Chicagoje.

A. Šeštoko nuotr.

UŽSISAKYKIT NAUJUS VILTIES LEIDINIUS

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man atsiųsti šias knygas:

- ☐ Vyt. Alantas. ROMAS KALANTA.
Gyvieji Deglai Nemuno slėnyje.\$3.00
- ☐ R. Spalis. MERGAITĖ IŠ GETO.
Romanas\$5.00

Pavardė ir vardas

Adresas

MELO KARAS (27)

DIDŽIOJI INVAZIJA

"Mūsų invazija Cherburgo-Havre rajone neprivedė prie didesnio prietilčio sudarymo ir aš turėjau kariuomenę atšaukti. Mano sprendimas pulti buvo paremtas geriausiomis turimomis informacijomis. Kariuomenė, aviacija ir laivynas parodė visą įmanomą narsą ir pareigingumą. Jei ką galima dėl nepasisekimo kaltinti, tai tik mane".

Tokį komunikatą susirašė vyr. invazijos vadas gen. Eisenhoweris ir dėl visako įsikišo jį į savo krūtinės kišenę. Likimas lėmė, kad jo jam nereikėjo paskelbti. Komunikatas tačiau įrodo, kad didžioji 1944 m. birželio 6 d. invazija buvo labai rizikinga. Faktinai vokiečiai turėjo jėgos ir sugebėjimo ją atmušti. Jei jie tam nesiryžo, kreditas už tai visų pirmą priklausė melo karui. Antra, tam faktui, kad vyr. vokiečių kariuomenės vadas buvo ne kas kitas kaip pats Hitleris — neprofesionalas, bet tik mėgėjas. Buvo taip.

Birželio 6-toji prasidėjo parašiutininkų desantais, kurie grynai kariškai žiūrė, nebuvo sėkmingi, ypač amerikiečių. Savo tikslą pasiekė tik tie parašiutininkai, kurie turėjo tikslą puolimus tik vaizduoti. Dalis jų šoko lydimi šimtų pusės žmogaus didumo lėlių. Iš tolo lėlės atrodė kaip gyvi kariai ir vokiečiams ilgai truko nustatyti, kur nusileido tikri kariai ir kur lėlės. Apamai parašiutininkai sudarė įspūdį, kad invazija prasidėjo daugelyje vietų ir vokiečiams buvo sunku susigaudyti, iš kur ateis tikrasis smūgis.

Antra Eisenhowerio laimė buvo ta, kad vokiečių laivynas, laukiant blogo oro, buvo sutelktas uostuose.

Kai jo vadas toje srityje adm. Krancke gavo pirmą pranešimą apie parašiutininkų desantą, jis norėjo sužinoti, ką patyrė pakraščiu radaras. Sąjungininkai tačiau griebsi reikalingų priemonių, kad radarą "sumaišius" ir išvedus iš rikiuotės. Faktinai, tai turėjo būti įspėjimu, kad sąjungininkai kažkam ruošiasi. Krancke tačiau galvojo, kad invazija neįmanoma dėl tada dar siautusių smarkaus vėjo — "6" stiprumo. Tik po geros valandos Krancke pagaliau gavo pranešimą, kad pastebėti invazijos armados laivai. Iki vokiečių greitlaiviai ir povandeniniai laivai gavo įsakymą ir pasiruošė puolimui, jau buvo pusė šešių ryto. Prašvitus, puolančius laivus lengvai pastebėjo sąjungininkų lėktuvai. Vokiečiai patyrė didesnių nuostolių...

Nepaisant to, kad pakraščiu gynimą "suminkštino" 2,500 bombonešių, 7,500 naikintuvų ir kitų lengvesnių lėktuvų bei 600 karų laivų artilerija, tik viena 4-toji amerikiečių divizija išsikėlė be didesnių nuostolių paplūdimyje, pramintam Utah. Kitur invazijos armija susilaukė didesnio pasipriešinimo. Jei būtų atskubėję vokiečių rezervai, Eisenhoweris būtų turėjęs išsiimti tą komunikatą iš kišenės.

★

Vyr. vokiečių kariuomenės Vakaruose vadas maršalas Rundstedtas invazijos rytą buvo pažadintas 2 val. 51 min. Jam buvo pranešta apie įtartina judesį ir triukšmą pajūryje. Jis tuojau įsakė savo štabo viršininkui susisiekti su vyriausią fuchrerio būstine. Savaimė aišku, kad kelias į vyr. būstinę ėjo per vyr.

kariuomenės vadovybę — OKW. Kariuomenės vadas generolas Jodl tuo metu miegojo ir bijota jį prikelti dėl kokių menkniekių. Panašiai buvo ir vyr. Hitlerio būstinėj. Dežuruojantis laivyno adjutantas adm. Karl Jesko von Puttkamer būkštavo, kad staigiai pažadintas vaistų užmigdytas fuchreris pradės šelti ir dar padarys kokių neapgalvotų sprendimų...

Rundstedtas kaip maršalas, galėjo reikalauti tiesioginio pasikalbėjimo su Hitleriu, tačiau to jis nedarė, nes buvo silpnos klausos ir telefono pasikalbėjimų nemėgo, o svarbiausia, Hitlerį kariniuose reikaluose laikė nemokša. Nesulaukdamas jokie atsakymo, Rundstedtas nutarė pats veikti. Savo atsakomybe jis įsakė dviem tankų divizijom Hitler Jugend" ir "Lehr" pasiruošti žygiui į Normandiją, prašydamas OKW tą įsakymą patvirtinti. Tos ir dar dvi divizijos buvo paties Hitlerio žinioje, nes jis skaitėsi su kariuomenės sukilimo galimybe. Kaip žinia, tų divizijų prašyti tuo pačiu laiku pas Hitlerį keliavo ir Rommelis, kuris patyręs apie invaziją, tuojau grįžo.

Kai Jodl buvo pranešta apie Rundstedto įsakymą, jau buvo pusė šešių ryto. Jodl tuojau įsakė maršalui savo įsakymą atšaukti ir laukti paties Hitlerio sprendimo.

Tik dešimtą valandą ryto apie invaziją buvo pranešta Hitleriui. Tas išklausęs pranešimą, liepė tuojau pašaukti Jodl ir Keitelį. Jodl pranešė apie savo draudimą Rundstedtui pasinaudoti tankų divizijom ir Hitleris tam pritarė. Jis nujautė, kad išsikėlimas Normandijoje buvo tik dar vienas bandymas jį suklaidinti, nukreipiant dėmesį nuo tikros invazijos vietos. Jo žvalgybos agentai, kurie iš tikro pagauti ar savo noru perėjo britų pusėn, kalbėjo dar apie 25 amerikiečių divizijas, kurios ruošiasi išsikelti Pas de Calais rajone.

Generolams laukiant Hitlerio sprendimo, fuchreris nudavė, kad jis gautom žiniom yra labai patenkintas, dabar jis galės vakariečius iš pagrindų sumušti. Vietoje atitinkamų įsakymų, jis tačiau priėmė naują Vengrijos premjerą gen. Sztojaj. Lyg ir pasiteisindamas dėl savo nevalgymo mėsos, per vašes jis vengrui aiškino: "dramblys yra stipriausias gyvulys, ir jis mėsos neliečia".

Nežinodamas, ką daryti maršalas Rundstedtas pradėjo triūstis savo vyr. būstinės rožių darželyje. Lygiai tą patį kitoje kanalo pusėje darė ir gen., vėlesnis maršalas, Montgomery, laukdamas žinių iš kautynių Normandijos pakrantėje.

Tik antrą valandą po pie-

tų Hitleris, palikęs savo svečią, įsakė leisti Rundstedtui pasinaudoti dviem tankų divizijom, kitas ir visa vokiečių 15-tą armiją palikdamas ir toliau savo žinioje. Tos dvi tankų divizijos pakraštį galėjo pasiekti tik birželio 7-tos dienos rytą! Iki to laiko puolimą turėjo atlaikyti pagarsėjusios Libijoje Rommelio 21 tankų divizijos likučiai. Ji dabar neturėjo nė dvejų šimtų tankų. Tuo tarpu vokiečiai iš viso Prancūzijoje turėjo per 1,600 tankų, bet tie nejudėjo.

Tą pačią birželio 6 d. visų egzilinių vyriausybių gal-

vos iš Londono per radiją kreipėsi į savo tautas, pranešdamos, kad išvadavimo valanda jau atėjo... Kas, žinoma, vokiečiams neleido atspėti, kur bus nukreipta sekanti invazijos banga. Tik vienas de Gaulle atmetė jam paruoštą kalbos tekstą ir pasakė teisybę, kad invazija prasidėjo į Normandiją. Vokiečiai tačiau jo paskelbtą tiesą palaikė tik nauju bandymu juos apgauti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GERIAUSIĄ DOVANĄ
BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA
BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO
DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

RUGSĖJO 30 — \$750.00

GRUODŽIO 22 — \$875.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

1977 metų ekskursijos į LIETUVĄ prasideda balandžio 6 d. Registracijas priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus iškviatimo dokumentus.

PETRUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ ARTĖJA

JURGIS JANUŠAITIS

Tautinių šokių šventės įspūdingumas, jų grožis, meninis lygis dalinai priklauso ir nuo muzikos efektingumo. Apie artėjančios Penktosios lietuvių tautinių šokių šventės muziką plačiau papasakojo šventės muzikos direktorius Algis Modestas.

Šioje šventėje girdėsime du orkestru ir jungtinį chorą.

Pūčiamųjų instrumentų — Chicago Artists ensemble — profesionalų orkestras, drauge su jungtiniu choru, kurį sudaro Dainavos ansamblis, Chicagos lietuvių operos, Pirmyn, Vyčių, Tėviškės parapijos chorai, atliks himnus, specialią JAV dviem šimtams metų nepriklausakčiai paminėti skirtą maldą, o taip pat palydės kai kuriuos tautinius šokius. Orkestrui ir jungtiniam chorui pakaitomis diriguos muz. Aloyzas Jurgutis ir Algis Modestas.

Pradžioje buvo numatyta, kad šventėje dalyvaus Montrealio Gintaro liaudies ansamblis, vadovaujamas Lapino. Deja, susidėjo aplinkybės, žinoma, nepalankios, ir Gintaras šventėje dalyvauti atsisakė. Komitetas gi būtinai norėjo jaunimui pademonstruoti mūsų gražiuosius liaudies instrumentus — jų muziką, kuri kaip tik labai tinkanti lyrinio tautinių šokių palydai, kaip blezdingėlei, sadutei, audėjėlei, aguonėlei ir kt. Tuoju buvo kreiptasi į mūsų didįjį liaudies muzikos entuziastą muz. Alfonsą Mikulskį, prašant tuoju sudaryti jungtinį liaudies instrumentų orkestrą. Jis šią pareigą prisiėmė ir darbą puikiai atliko. Orkestrą sudaro: Toronto Stepono Kairio skautų ansamblis, Detroito šaulių kanklininkų

orkestras, vadovaujamas Danutės Petrokienės; Čiurlionio ansamblio tautinių muzikos instrumentų orkestras, kuriam vadovauja kanklių vadovė ir mokytoja Ona Mikulskienė ir tautinių instrumentų — muz. A. Mikulskis, Balio Pakšto tautinių muzikos instrumentų orkestras. Visi minėti muzikiniai vienetai jau daug metų kruopščiai dirba, turi gerą profesinį pasiruošimą ir jungtinis liaudies instrumentų orkestras šventėje galės puikiai pasirodyti, atlikdamas jam statomus gana sudėtingus uždavinius tautinių šokių palydoje. Muz. A. Mikulskis daug širdies įdeda į šio orkestro tinkamą paruošimą, jis jam vadovauja ir šventėje orkestrui diriguos. Taip pat jis paruošė atitinkamiems šokiams orkestracijas ir harmonizavo jungtiniam chorui, kuris palydės keturis tautinius šokius, dainas.

Jungtinio choro suorganizavimu ir kitais choro rūpesčiais gyvena komiteto narė Sofija Džiugienė. Choras taip pat sparčiai, muz. A. Jurgučio vadovaujamas, šventei ruošia numatytas dainas.

Muzikos direktorius Algis Modestas dirba gana sunkiose sąlygose. Mūsų žymieji muzikai, sako A. Modestas, nėra palikę didesnio, tautinių šokių muziką liečiančio, kraščio ir dėl to tenka daug ką daryti dabar. Šiuo atveju nuoširdžiai, kiek galėdamas, talkino mūsų muzikos veteranas prof. J. Žilevičius, leisdamas naudotis Muzikologijos archyve esančia medžiaga.

Žinant Chicagos amfiteatro didžiuosius trūkumus, muzikos direktoriui tenka ypatingai sunkus uždavi-

Dail. Vladislavą Žilių ir jo žmoną Idą, iš okupuotos Lietuvos pasiekusius laisvę sveikina VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas. Kairėje gen. konsulas A. Šimutis ir dešinėje LB New Yorko apyg. pirm. A. Vakselis.

L. Tamošaičio nuotr.

Lietuvos okupantas nepasikeitė

Dailininkas Vladislavas Žilius su žmona Yda, nepakęsdamas Lietuvos okupanto komunistinio teroro savo tėvynėje, rizikuodamas pareikšti protestą ir prašė leidimo išvykti. Birželio 24 d., Kennedy aerodrome New Yorke buvo sutikti būrio lietuvių ir tą patį vakarą LB New Yorko Apygardos iniciatyva Kultūros židinyje buvo supažindinti su lietuvių organizacijų atstovais.

Laisvę pasiekusius svečius pasveikino Lietuvos generalinis konsulas A. Šimutis, VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas ir LB apygardos pirmininkas A. Vakselis.

Dailininkas V. Žilius, sujaudintas malonių savo tautiečių priėmimu, trumpai apibūdino dabartinę okupuotos Lietuvos tragišką padėtį pabrėždamas, kad komunistinė nužmoginimo mašina naikina visa, kas lietuviška, naikina paversdama automatišku ne tik žmo-

gaus darbą, kalbą, mąstymą, bet net ir patį žmogų. Nemanykit, kad okupantas pasikeitė, sakė V. Žilius, žudikai lieka žudikais, tik žudymo metodus kartais pakeisdami gudresniais, paslaptinesniais. Jei anksčiau į vergiją lietuvių vežė atvirais keliais, tai šiandien įtariamieji nepaklusnūs būti aklaish teroristų tarnais, be žinios dingsta. Tūkstančiai lietuvių kasmet privalo stoti į raudonosios armijos eiles, vežami į įvairius sovietų okupuotus kraštus, iš kurių daug lietuviukų negrįžta. Tuo tarpu mokyklose vaikai ne tik rusinami, bet ir mokomi išdavinėti draugus, brolius ir net savo tėvus okupanto pasmerkimui. Dideliu tempu visomis priemonėmis vyksta rusinimas užtat Lietuvoj gyvenantieji rusai giriasi, kad jie kultūrą į mūsų tėvynę atnešė. Tačiau didžiausią dėmesį dail. V. Žilius kreipė į laisvojo pasaulio lietuvių vienybės reikalingumą.

Dažnas lietuvis tėvynėje yra KGB tinklan įtrauktas,

bet nemažiau agentų yra laisvajam pasauly tikslu ardyti pavergtų kraštų išeivijos gretas, kalbėjo dail. V. Žilius, kreipdamasis į klausytojus. Nežinau, kaip reikėtų įtikinti išeivijos lietuvių, kad jų vieningumas yra nepaprastai svarbus ne tik pačiai išeivijai, bet ir lietuvių tautos ateičiai. Okupantai deda visas pastangas sunaikinti laisvojo pasaulio lietuvių išeiviją atsiunčiant paruoštus tam tikslui agentus, nes išeiviją suskaldžius, sunaikinus bus žymiai lengviau susidoroti ir su tautos kamieniu tėvynėje, kuris visomis jėgomis stengiasi atsilaikyti prieš spartų rusinimą, prieš fizinį ir dvasinį tautos naikinimą. Išeivija okupantui yra skaudus krislas akyje nuolat skelbdama pasauliui tiesą apie okupacinio režimo nusikaltimus.

Po oficialaus susipažinimo vyko vaišės dalyvaujant apie 50 žmonių. Naujakūriams ten pat suaukota ir įteikta 500 dol. gyvenimo pradžia. (kr.)

Algis Modestas, penktosios tautinių šokių šventės muz. direktorius. V. Noreikos nuotr.

nys, tuos trūkumus galima sėkmingiau įveikti. Bet jis yra anksčiau pats juos išgyvenęs, turi didelį muzikinį pasiruošimą, gerai pažįstas tautinių šokių sritį ir sugebės amfiteatro nedėkingose situacijose pasiekti geriausių rezultatų.

Pažymėtina, kad Penktosios tautinių šokių šventės darbai vyksta sėkmingai. Komitetas, vadovaujamas Br. Juodelio, dirba nuoširdžiai. Bilietai į šventę ir pošventinį banketą labai perkami. Vyr. meno vadovė Galina Gobienė, dieną ir naktį mato, planuoja, kad šventės grožis būtų užtikrintas.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
45 bed private hospital. Northeast Georgia. Charge nurses and rotating relief nurses. 3-11 and 11-7 shift charge nurse. 3-11 Emergency Room. Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies & fringe benefits.
Apply call or write
RIDGECREST MEDICAL CENTER
P. O. Box 376
Clayton, Georgia 30525
or Phone 404-782-4297 (21-28)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

■ laiškai Dirvai

APIE "ĮNIRŠUSIUS MELUS"

(Audiatur et altera pars
titulu)

1976. II. 19 d. Dirvoje p. Skirpstas apkaltino buvusią žymią tautinių šokių mokytoją iš Australijos, Mariją Baronaite-Grėbliūnienę, kam ji, pernai apsilankiusi Vilniuje per šokių šventę, sutiko papasakoti Gimtojo Krašto reporteriui savo įspūdžius, kurie parodė jos "susižavėjimą bolševikine buitimi", atsistojimą tirono okupanto pusėje, pasidavimą okupanto tarnybai etc.

Sugalvojau šių didelių ir morališkai sunkių kaltinimų pagrindą patikrinti (t. y. iš pirmo šaltinio ištirti, kas iš tikrųjų ten man pažįstamos M. Baronaitės buvo pasakyta ar padaryta) — ir, tikiuos, visai šaltai ir tiksliai su citatom įrodžiau, kad Skirpstas savo kaltinimus išsigalvojo, paprasčiau sakant, tegu ir drąsiai, bet įžūliai primelavo. Tai aprašiau savo skiltyje š. m. Akiračių 4 nr., kuo kiekvienas, kas palygins Skirpsto straipsnį, Gimt. Krašto reportažą ir mano atbalsį, be vargo galės įsitikinti.

Tačiau dabar tas pats Skirpstas Dirvoje (1976. VI. 17) ne mažiau šarptai jau puola ir mane už įvairias kitas nedorybes. Jis nesivaržydamas suoka, esą aš "nieko nenuginčijęs", o tik tuščiai "gražbyliavęs", ir, žinoma, būtinai paneigia, jog jis niekur dėl Baronaitės neapsimelavęs. Todėl, spiaudamas tiesiai į akis, kaip niekur nieko toliau vaidina, be abejo, geresnį už mane moralistą ir patriotą. Ką gali žinoti, gal šiais laikais jau taip ir yra.

Tik man ne visai lengva atskirti, ar maišant tokį jovalą, čionajos stengiamasi išsisukti nuo atsakomybės dėl melo, ar gal greičiau tik tokia bus įsigalėjusi mūsų "tautinė politika" būtinai be atodairos šmeižti kitą tautietį ir "vienybės vardan" kuo daugiau dergti mūsų tautinius santykius apskritai. Užuoť ką aiškines ar nors savo melų dalį prieš Baronaite atšaukęs, jis dabar veik su išdidumu savo naujame rašiny mane patį tiesiogiai puldinėja (O! aš tur būt esu daug kur labai ydingas ir žodžiais ir darbais, ir nieko blogo, jeigu koks geresnis ir gudresnis man maloniai padeda pasitaisyti). Bet vėl bėda: Skirpstas jau pačiu pirmuoju sakiniu skersai kerpa vėl melu! Girdi, aš "išėinąs ginti principą, jog mums verta bendradarbiauti 'raudonajai Maskvai' tarnaujančiame Gimtajame Krašte, ten įsiterpant su oku-

pantui naudingais pareiškimais". Kaip šiuo klausimu galvočiau, dar nepasisakiau, taip nerašiau Akiračių skiltyje ir niekur kitur, dar nesu sakęs. Skirpstas jau "žino" — toks jo visiškai prasmintytas melas.

Arba dar kitas "gudresnio" melo pavyzdys. Tai mano pasakyta nuomonė dėl Gimt. Krašto laikraščio vaidmens išeivijai. Ne be ironijos paminėjau, jog nelaikau, priešingai Skirpstui, tokio laikraščio pavojingu išeivijai. Savo tam tikrais patarnavimais jis naudingas ir atlieka pozityvų vaidmenį nebent tarp komunistinio nusistatymo likučių mūsų senojoje išeivijoje. Gi visus kitus išeivius to laikraščio primityvi ir plika brežnevinė propaganda labai sėkmingai tik apsaugo nuo "atsistojimo okupanto pusėje". Bet Skirpstas savo išpuolyje tvirtina, jog pirmuoju atveju aš kalbėjęs apie "Kai kuriuos lietuvius emigrantus" (nutyli, kad kalbėjau tik apie komunistuojančius), o antruoju atveju sakęs kažką antraip, taigi tartum sau prieštaravęs. Tai jau visiškai citatų ir mano minties falsifikavimas.

Tad nors gerb. slapyvardininkas savo žodyje kėlė man ir kitų priekaištų, minėjo dar ir svarbesnes problemėles, kurias būtų naudinga išsamiau viešai pasvarstyti, bet kai jis tebėra taip užsispyręs laikytis savo balto melo dėl Baronaitės pasisakymų ir tenori ar tesugeba lygiai melagingai komentuoti ir mano rašinio mintis, tai kažin ar šio pobūdžio diskusijos būtų naudingos skaitytojams, o ir man su tokio moralinio kalibro atstovu jos nebūtų nei labai patrauklios, nei iš viso įmanomos.

Skirpsto atvejis, deja, tik patvirtina mano liūdesį dėl tam tikrų nuotaikų ir įsigalėjusių metodų mūsų spaudoje ir gyvenime, kiek čia dar kančiamasi dėl tautos reikalų.

Savitarpy mes galim puoseiči įvairias teorijas ir principus ar būti skirtingų nuomonių. Bet juk tat nereikia, kad svarstant pažiūrų įvairybę ar dėstant skirtingas platformas, tuoj reikėtų nesivaldant užgaulioti kitaip manančius, kaltinti "išdavystėmis ir tarnavimais okupantui", niekinti juos, kaip žmones ir veikėjus — ir būtinai meluoti, o

melą akivaizdžiai išaiškinti, nė nemirktelėjus toliau meluoti. Tai labai liūdnas apetitas. Ar dar neužtenka, kad maskolinė bolševikinė sistema ir propagan-

da yra pagrįsta kitų sistemų niekinimu ir nuolatiniu melu? Negi ir mes nebepajėgsim atsipiešti nuo tos aistros?

Kai tokiais metodais Skirpstas ir kai kurie jam tolygūs bendraminėiai prieš kelerius metus pradėjo ir Dirvoje dėstyti savuosius nusistatymus, tai jau nu tada pasidarė neįauku savo anksčiau mėgtame laikraštyje... bendradarbiauti. (Atsiprašau už pastarąjį žodį, dabar taip dažnai atliekantį biauresnio keiksmazodžio vaidmenį už visus kitus mano "keiksmazodžius", kurie kada nors puoš tikrąją mūsų dabartinės epochos dvasią).

Pabaigai jaučiau pagundos pažymėti, kad skirpstiškas ideologas visai be reikalo įsivaizduoja ir net savo rašinio antraštėje klausia: ko aš taip "nirštąs"? Nejaugi, argi? Jis juk audė melus ir vartojo priemones, kurios mūsų spaudoje yra įsivyravusios per gerą pusantro dešimtmečio. Taigi žilos, nenauros, nieko nebestebiniančios, net labai nudryžusios, gal dau-

geliui ir įsibodusios — vadinasi, jokio niršulio nebesukeliančios. Gal tik kiek pasibaurėjimo, tai ir viskas.

Bendrajai tautinei bei tarptautinei padėčiai evoliuojant ir atitinkamai nusistovint, kai kurie dar ieškom pozityvesnio ir lankstesnio ne vien išeivių, bet mūsų bendros tautinės politikos kelio, kultūrinių veikų tikslesnės krypties, ateities vizijos tautos likimui apskritai. Tūli svarbūs ir užkietėję mūsų nusistatymai, metodai ir net principai su tuo tolydžio ir natūraliai kinta, ryškėja, pasipildo, koreguojasi. Ta kryptimi yra šiek tiek pajudėję mūsų politiniai veiksniai, gera dalis išeivių spaudos ir neabejotinai didžioji dalis gyvojo lietuviškai jaučiančio akademinio jaunimo bei legionėlis vyresniųjų sunkiai nusikaltančių "maištininkų" (kaip aš)...

Tad nėra dėl ko man labai niršti. Greičiau galėčiau tik dižaugtis.

Bronys Raila

1976. VI. 24

SKIRPSTO PRIERAŠAS

Teisingai anąkart pastebėjau, jog mūsųose yra žmonių kurie, nors negausūs, bet labai balsingi. Jie mėgsta ginčytis, kitus tuščiai kaltinti ir aštriai smerkti, net keiksmiais koneveikti. Ypač kandžiai užpuola kitokios nuomonės pareiškimus. Tad ir šiuo atveju man visai nėra prasmės eiti lenktynių su B. Raila dykai burnotis, nes nuomonių viešam pasikeitimui toks stilius yra žalingas. O jis švaistos dar aitiesniu įniršiu, nei Akiračių 4 nr., matyt, buvo jam teisingai pataikyta. Bet vis tiek nelauja ginčą testti, nors pagrindo nėra. Todėl verčiasi bemaž plūstamo barnio 'irodymais' ir storu piktžodžiaivimu bando iš juodo padaryti baltą ar atvirkščiai. Bet vargu ką įtikina tokia rėksminga logika: ne ramiu objektyvumu reikšti tiesą, o tik aistringus kaltinimus iš delno pliaupiti! Vėl jis pripila daugybę negėrų žodžių mano pusėn, būtent: tokio moralinio kalibro atstovas, maišo jovalą, falsifikavimas, įžūliai primelavo, spiaudamas tiesiai į akis, stengiasi išsisukti nuo atsakomybės, šmeižti, dergti ir t.t. Nors jis išsigina niršulio bet šitokia minčių bei jausmų išraiška rodo besaikį su-

sijaudinimą. Juk jis čia dabar melo terminą net 15 kartų pavartojo! Argi su tokiu žurnalistu imanomas kultūringas pokalbis? Tiesai išsakyti pakanka ramių ir trumpų žodžių, bet jis, mano rašiny jokių melų neradęs, ryžosi vien to žodžio 'melas' besaikiu kapojimu apstulbinti skaitytoją. Tačiau tuo būdu tie melai grįžta jam pačiam ant galvos.

Gaila, rūstaus jausmo antplūdis Railą taip išbloškė iš pusiausvyros, kad net jau jo antraštė rodo jausminį pasimetimą ir - neteisingumą mano atžvilgiu. Įdėda į kabutes jisai 'įniršusius melus' - lyg tai citata iš mano teksto, o iš tiesų mano rašte nieko panašaus nebuvo ir negalėjo būti. Toks sutirštintas pyktis - ne mano būdai. Antra, ši žodžių samplaika - koki kalbinė netvarka, nesąmonė. Koks gi gali būti 'įniršęs melas'? Panašiais išradimais jis verčiasi visame straipsnyje, gavęs progos Dirvoj prabilti.

Kad būtų aiškiau, iš ko didis barnis užvirtas ir tiek niekalų skaldoma, duodu ištisai tuos kelis sakinius iš Dirvos 8 nr., kurie lietė Baronaite ir jos pareiškimą Gimtajame Krašte:

Paskiausia štai per Gimtąjį Kraštą prabilo tokiu bolševikinės buities susižavėjimu viena pirmųjų mūsų šokių mokytojų, dar anuomet laisvos Lietuvos pinigais išmoksinta užsienyje - M. Baronaite, dabar gyv. Australijoje. Argi ji nežino, kokią rolę atlieka G. Kraštas: ypatingu 'kryptingumu' kreivai pavaizduoti Lietuvą, kad patrauktų kuo daugiau okupanto pusėn užsienio lietuvių, nesuvokiančių komunizmo politikos pinklės?

Na, ir kur čia apsimeluota, kur liguistai įsivaizduota ir begėdiškai sugalvota, kur ta niekšybė, šmeižtas, pamišimas, velniava ir kt., kaip

man prikišo B. Raila?

Apie M. Baronaite ta pačia tema žymusis muzikas, jos giminaitis A. Mikulskis Kario nr. 5 daug plačiau rašo

taigi, ne vien Skirpstas panašiai žiūri į principą, jog laisvam lietuviui inteligentui per maskvinį ruporą skardentis nepritinka. A. Mikulskis pažymi, jog M. Baronaitė ok. Lietuvoje - 'nepastebėjo nei rusiškų šokių, nei subiau rotų mūsų tautinių drabužių' nes, girdi, 'senatvės sulaukę visi džiaugiasi tuo, ką daro jaunimas, į detales nekreipdami dėmesio, nes žino, kad jau nepataisys ... Man nuširdžiai gaila tos mielos puseserės, kuri likimo buvo priversta prieš mirtį labai nešvankiai savo garbingą vardą suteršti'.

Tad apie M. Baronaitės atvejį man daugiau kalbėti netenka.

Bet B. Raila, lyg tie triukšmadariai, kur patys muša, patys rėkia, dar priekabiauja, esą, aš ji puldinėjau, nors vien jo žodžių ir nuomonių netikslumus kai kur patiesinau, tarpais skirtingą nuomonę ištariau. Rodos, argi negalima skirtingas nuomones aiškintis doru būdu, be pykčio, be velniavų ir melais taškymo?

Jis sako, Skirpstas 'puola ir mane už įvairias kitas nedorybes'. Ne, jokių jo nedorybių nei puolimų mano rašte nebuvo, nes ginčė visad laikaus griežtai temos rėmų, neklaidžioju į lankas, kaip jisai, štai: užuoť temą gvildėnęs, ima minėti ateities vizijas, tautos likimą, bendrą

(Nukelta į 9 psl.)

PAVERGTŲJŲ SAVAITĖ IR KUGELIAI...

Kai JAV prezidentas pirmą kartą paskelbė Pavergtų tautų savaitę, stengėmės ją kuo įspūdingiau paminėti, kad kiek galima daugiau amerikiečių sužinotų apie liūdną pavergtųjų likimą.

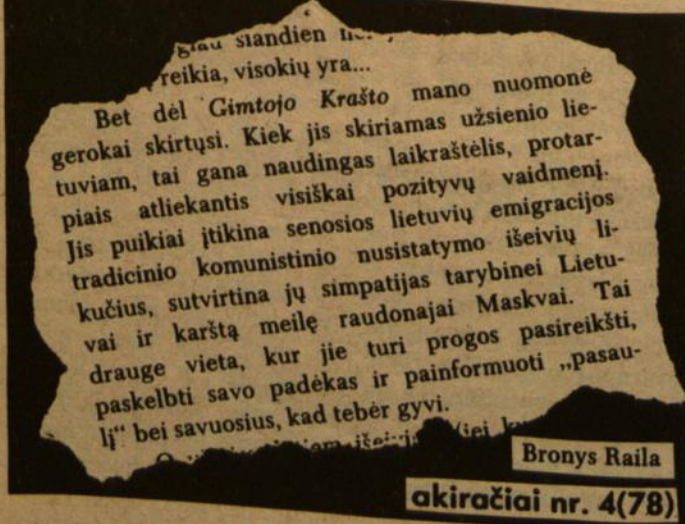
Kai kuriuose miestuose, pvz. Chicagoje, iki šiol kasmet rengiamos gerai suplanuotos demonstracijos, kurias stebi šimtai ar net tūkstančiai amerikiečių.

Deja, kitose lietuvių kolonijose šie minėjimai palaipsniui sumenkėjo, iš viešumos pasitraukė į parapijų sales, uždaras universitetų auditorijas ar po krautuvų uždarymo ištuštėjusias miesto centro gatves, kur vien savųjų tarpe apraudodavome savo pavergtų brolių nedalią...

Pernai Clevelande vėl išėita viešumon. Bet kaip? Pavergtųjų tautų savaitės eiseną buvo atidėta iki rugpiučio mėnesio, kad ją būtų galima sujungti su tautybių festivaliu. Ten ji prapulė karusėlių, dešrų ir alaus margumyne. O dabar spaudoje skaitau, kad šįmet Detroito ruošiamas pavergtųjų tautų festivalis. Vietoje plakatų lietuviai skatinami atvežti — kugelio, pyragų ir dešrų!

Nejaugi mes pradėsime tėvynės pavergimą džiaugsmingai švęsti?!

Vida Augulytė
Cleveland

SKIRPSTAS...

(Atkelta iš 8 psl.)

tautinę ir tarptautinę padėtį mūsų politinius veiksmus ir kt.

Visų pirma jis užsigina nie kur nesakęs ir nerašęs, jog verta bendradarbiauti G. Krašte, ten isiterpiančiam su okupantui naudingais pareiškimais. O kaip tik jo staipsnio pagrindinis motyvas ir buvo karštai ginti ir girti tokį faktą (net keiksmu išburuojant kitokią nuomonę), būtent, Baronaitės tokį pasireiškimą G. Krašte.

Ar jis to fakto negynė, ar už jį nestojo be rezervų? Tokia logika, toks išsigynimas. Panašu, kaip tas piemuo gynėsi, girdi, nors kiaules ganiau, bet dar jukš nesakiau, tad nesu piemuo ...

Išsigina jis dar (ir mane melu pakaltina) savo nuomonės dėl G. Krašto vaidmens išeivijai. O Akiračiuose jo taip tarta: 'Bet dėl G. Krašto mano nuomonė gerokai skirta. Kiek jis skiriamas užsienio lietuviams, tai gana naudingas laikraštėlis, protarpiais atliekantis visiškai pozityvų vaidmenį.' Ir padėtas taškas. Vadinasi, nuomonė pareikšta tiesiai ir aiškiai, pilnai užbaigta.

O toliau jis tą tvirtinimą tik detaliau gvaldo, bet jo ne paneigia. Sako, vienai lietuvių grupei (t.y. komunistinio nusistatymo senoji išeivija) tas laikraštis net ypatingiau naudingas, nes sutvirtina jų meilę raudonajai Maskvai; visiems kitiems G. Kraštas rodo tik kaip naivi brežnevinė propaganda, vaikiški krykštavimai, pikti, dažnai juokingi, tad labai sėkmingai apsaugo nuo susižavėjimo okupantu. Šis pastarasis teiginys, deja, kiek faktai rodo - perdėm klaidingas, ne G. Krašte protarpiais vis randa me susižavėjimus ir padėkos laiškus naujųjų ateivių iš Amerikos, Vokietijos, Australijos, Kanados. Taigi, ne tik seniesiems 'sutvirtina meilę raudonajai Maskvai', bet pamalina ir pokarinius išeivius. Be to, jei tą leidinį laikytų tik naiviai ir vaikiška, net juokinga Brežnevo propaganda, kaip įtaigoja B.R., argi mūsų žymieji kai kurie dailininkai, muzikai, net kunigai ir mokytojai ten savo pareiškimus iškilmingai dėtu? Matyt, ir jiems, kaip ir Railai, G. Kraštas atrodo 'gan naudingas laikraštėlis, visiškai pozityvaus vaidmens', todėl jaučia reikalą ja

me pasirodyti su savo pareiškimais.

O kalbant apie senąją mūsų išeiviją, net ir 'komunistinio nusistatymo' - argi verta taip džiūgauti, kad G. Kraštas juos 'puikiai įtikina' tarybine gerove ir stiprina meilę Maskvai? Juk mums jaučiu dėl kiekvieno tautiečio. Ir jau nemaža tų buvusių komunistuojančių, pasiskaite geresnės spaudos ir pasiklausę pokario ateivių apie komunizmą praktikoje - nevie nas liovė garbinti Maskvą ir stoja už tautos laisvę. Jei ir kiti daugiau skaitytų rimtą spaudą, gal dar nevienas praregėtų. Tad kam tyčiom gundyti G. Krašto 'naudingumu'?

B.R. prikimba prie mano žodžio, kad Baronaitė reiškė žavėjimąsi bolševikine buitimi. Jis sako: 'Patys tautiniai šokiai jokių atvejų dar nėra 'bolševikinė buitis'. Bet jis čia parodo savo dvilypės retorikos ryškų pavyzdį, kai tame pat straipsny pats to išsirtarto 'jokių atvejų' išsigina ir taria antraip, girdi, tie 'etniniai šokiai' ir kitokios 'Mas kolijos užvaldytų tautų meninės manifestacijos' nėra tikri mūsų tautos poreiškiai, o tik ypatingi 'kolonizacijos metodai'. Taip mūsų nuomonės jau čia maždaug sutampa ir ginčui jokio pagrindo nėra, bet jis vis tiek mane kaltina šmeižimu ir net įtaigoja 'bent dalį melų priešais Baronaitę atšaukti'. O mano pareikšta irgi maždaug tokia mintis, jog tenykštės dainų ar šokių šventės, festivaliai, dekadados, net krikštynos ar laidotuvės su raudonom vėliavom - vis tai kolonizavimo metodai, vis subolševikinta Lietuvos buitis. Tad kur tie melai? Tik B.R. vaizduotėje. O jo maniera taip dvipusiškai teigimus variant, galima ginčytis be galo ...

Taip, B. Railos stiliaus ir minčių lankstumas nuostabus, moka vienaip ir antraip nušnekėti ir drąsiai kitus be pagrindo kaltinti. Ir juo jis mažiau turi argumentų, juo rūstesni barni kelia. Vos pajunta savo teiginių silpnumą tuoj ima pikty žodžių liutimis berti, arba leidžiasi į bendrybes, į pašalinius dalykus, net išsigina savęs.

O idomu, kodėl šį kartą B.R. taip pasikarščiaavo ir tuščią ginčą užmezgė? Gal būt, pagal priežodį: už teisybės žodį itin pykstama. Ant rą dingstį tokiam susijaudinimui jis pats praveria: te knieti apmaudas, kad turė

jęs iš Dirvos pasitraukti ... Bet ir čia, kaip paprastai, neapsieina be šališko nuklaidinimo. Sako: 'Kai tokiais metodais Skirpstas ir kai kurie jam tolygūs bendraminčiai prieš kelerius metus pradėjo ir Dirvoje dėstyti savuosius nusistatymus, tai jau nuo tada pasidarė nejauku savo anksčiau mėgtame laikraštyje ... bendradarbiauti'. Tartum jis iš Dirvos pasitraukė tik dėl Skirpsto ir panašių 'nedorėlių' raštų tame laikraštyje. O tai gryna netiesa, nes Skirpstas čia atėjo gerokai vėliau, kai Railos 'Akimirkų seniai Dirvoje nebebuvo. Koks tikslas šitaip iškreipti faktus? Ogi anuoju klausimu - ar B. Raila išėjo iš Dirvos, vien neapsikentęs kitų jos bendradarbių, ar skaitytojams jo raštai tapo nepageidaujami? - aš visiškai nesidomėjau.

REDAKCIJOS PASTABA: davę abiem pusėm plačiau pasisakyti, ginčą laikome baigtu.

• Inž. Algis Zaparackas, Michigano Respublikonų partijos ketvirtasis vicepirmininkas ir kandidatas į JAV Kongresą parašė laišką Kissingeriui ryšium su sovietų muitų pakėlimu. Robert L. Barry, Valstybės departamento pareigūnas sovietų reikalams, A. Zaparackui atsakė, kad Sovietų ambasada Washingtone buvo painformuota apie JAV gyventojų neigiamą reakciją dėl muitų pakėlimo ir prašyta paaiškinimo iš Sovietų valdžios.

Algis Zaparackas skatina visus tautiečius rašyti laiškus Valstybės Sekretoriui Kissingeriui, savo kongresmanam ir senatoriams. Laiškus rašantieji turėtų reikauti muitų panaikinimo. Reikia kovoti, kad šis sovietų grubus elgesys būtų tiriamas JAV Kongrese.

• Dr. Stasys A. Bačkis pavaduoja Lietuvos atstovą Washingtone J. Kajecką, dėl sveikatos nebegalinti eiti šių pareigų.

• Dominiakas Klinga, I Pas. karo veteranas, mirė gegužės 30 d. St. Petersburg, Floridoje, sulaukęs 83 m. amžiaus. Paskutiniu laiku labai sunkiai sirgo ir jam buvo amputuotos abi kojos. Karo metu New York'e dirbo laišku cenzūroje, skaitydamas lietuvių kalba parašytus laiškus.

• Jurgis Mileris, gyvenęs Vokietijoje, birželio 10 d. po sunkios ligos mirė Backnange ligoninėje, sulaukęs 67 m. amž.

WANTED 1ST CLASS —
DROP FORGE HAMMER
OPERATOR
Board Hammer & Lasco Hammer experience. Top wages and all fringe benefits.
FOR 1ST AND 2ND SHIFTS.
CALL OR APPLY TO W. J. ALLEN
LETT'S DROP FORGE
2714 W. JEFFERSON
DETROIT, MICH. 48216
313-496-1970
E.O.E.

(27-33)

VIOLETAI YČAITEI-WILSON

mirus, jos motinai, Korp! Neo-Lithuania mecenatei p. H. YČIENEI-ZIŪRIENEI, seserims H. YČAITEI-PETKIE-NEI ir EVELYNAI TAGGART, broliui Prof. Dr. MARTYNUI YČUI, jų šeimoms ir giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Valė ir Vytautas
Aleksandrūnai

A. A.

VIOLETAI YČAITEI-WILSON

mirus, jos motinai HYPATIJAI ŽIŪRIENEI, seserims EVELINAI ir HYPATIJAI PETKIENEI bei broliui MARTYNUI reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Irena ir Algis
Šimkai
Aldona ir Neris
Šimkai

A. A.

VIOLETAI YČAITEI-WILSON

mirus, jos brangią motiną HYPATIJĄ H. ŽIŪRIENĘ, seseris HYPATIJĄ ir EVELINĄ ir brolių MARTYNĄ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Antanina Puškorienė
su šeima

A. A.

PETRUI MINGĖLAI

mirus, jo žmonai STEFANIJAI ir sūnui ARVYDUI Lietuvoje, seseriai ANELEI, broliui VLADUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Apolinaras Vebeliūnas
Vladas ir Stefa
Vasikauskai

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

ISTAMBULAS—TURKIJA

Pagaliau, palikęs paskutinį komunistinės sistemos miestą, Bukareštą ir visus tuos nesibaigiančius tikrinimus, atsiduriu Istambule. Aerodromas pilnas italų, kurie yra atvykę su dviem didelėmis ekskursijomis, kas visoje Europoje yra labai populiariu ir žmonės čia ypatingai daug keliauja. Einau pro pasų kontrolę ir vėl mane sustabdo, ir pradeda tarnautojas turkas įtartinau ir gana pikta klausinėti. "Mr. Laukaitis, ko jūs atvažiuot čia į Turkiją? Koki jūsų reikalai ir pan." Trumpai paaiškinu, tačiau jis ir vėl: "Kodėl jūs, kaip graikas, turint Australijos pasą?" Pasirodo po Kipro salos ginčų turkai graikų nemėgsta ir, kadangi mano pavardė yra lygiai tokia pati ir graikų, tik su kitokiu ištartinu, tai ir buvo visa bėda, kol aš aerodrome ir vėliau savo viešbutyje išaiškinu, kad aš nesu graikas, o lietuvis, Australijos pilietis ir jokio noro neturiu Turkijoje daryt revoliucijos.

Važiuojant taksi į miestą, šoferis paklausė kur aš noriu gyventi, sename Istambule, kur gyvena turkai, ar naujame, pervadintame įlaną, kur jau yra modernus miestas. Žinoma, pasakiau, aš noriu matyti tikrą turkų gyvenimą ir pačius turkus jų natūraliame stovyje. Nu ir pamačiau.

Istambulas, seniau buvęs Byzantium'as, Konstantinopolis turi labai įdomią ir turtingą savo praeitį. Miestas buvo įkurtas prieš 2600 metų megazianų kolonistų. Konstantinopolis, kaip ir Roma, buvo pastatytas imperatoriaus Konstantino ant septynių kalvų. Istambulas yra vienintelis miestas pasaulyje, kuris jungia du kontinentus, tai Europą ir Aziją. Tai buvo sostinė Otomanų sultonų ir pati širdis jų visos imperijos, prasidėjusios nuo Vienos vartų ir pasibaigusios prie Persijos įlankos. Kaip patys turkai sako, tai Dievas, žmogus, gamta ir menas kartu bendradarbiavo bekurdami šias vietas, kurios yra vienos iš gražiausių natūralių gamtos vaizdų. Gražusis Bosforas perskirdamas ties "Auksiniu Ragu" dvi jūras — Juodąją ir Marmuro, turi nepaprastai gražius krantus, kur yra apsigyvenę vietiniai turtinieji ir milijonieriai užsieniečiai. Teko matyti nepaprastai puikią buv. karaliaus Faruko vilą, Sultonų vasaros rezidencijas ir kt. Tai yra kažkas nepaprasto. Ypatingai čia yra mėlynas dangus ir mėlynas tyras jūšų vanduo.

Siek tiek apsitvarkęs, pirmosios dienos vakare einu į gatvę pasivaikščioti, pasižiūrėti kaip gi tie turkai gyvena. Ypatingai kai ir mano viešbutis yra pačiame šio gyvų žmonių skruzdėlyno viduryje. Gana nemažai girdėjęs ir dar nemažiau prižadintas apie turkus ir jų greitą su peiliu vidurių paleidimą, labai atsargiai dairausi ir einu. O žmonių, žmonių ir tai daugiausiai vyrų, nes jau buvo vakaras, tai ypatingai daug. Krautuvėlių, batų valytojų, elgetų ir kačių, beieškančių sau maisto, tai gal dar daugiau. Nors jau apie 9-tą val. vak., tačiau biznis eina visu tempu, vienas kitą nori perrėkti, viens kitą konkuruoja, gi automobilių, kitų mašinų ir taksi signalai, tai ypatingai stiprūs, kai tūkstančiai "dolmus" privačios didesnės mašinos ar maži autobusukai, su šoferiu ir vienu vaiku ar jaunuoliu šaukiku, kurie stoja ten kur yra žmonių ir visą laiką rėkia kur jie važiuoja, gali tave iš proto išvaryti. Labai daug visokių restoranėlių ir valgyklų, kur tave tiesiog tempte tempia, kad įeitum. Pabandau vieną, užsisakau jų dolma, kas atrodo panašiai į mūsų balandėlius, vėliau kuzu (gana skani su stipriais prieskoniais avienu, lyg tai nebūčiau iš Australijos) ir dar kažkokių tai priedų, viską nuplauju jų vynu ir, atro-

do, bus gerai. Žygiuojų tyrinėdamas toliau. Gi štai nemažas atviras pastatas, daug žmonių viduje ir lauke sėdi ir traukia didžiules su vamzdeliais einančias per vandenį, pypkę. Pasirodo tai jų tautinis rūkymas — hookah. Gaila, kad nerūkiau, o taip tikrai pabandyčiau. Turkų pasakojimu tai yra pats sveikiausias rūkymas, nes visa tabako smala ir nikotinas pasilieka vandenyje. Vėliau vieno, bebaigiančio mediciną studento, su kuriuo susipažinau viename studentų restorane ir kuris man padėjo apžiūrėti jų senąjį miestą, paklausiau, o kaip yra su narkotikais ir opiumu, kuris yra žinomas kaip Turkijos eksportinis produktas! Jis pasakė, kad Turkijoje, su valstybės priežiūra, yra auginamas ir daromas opiumas ir kiti narkotikai, tačiau oficialiai jį naudoti čia yra draudžiama ir už jo prekybą yra labai baudžiama. "O gal nori pats pabandyti, ar pasižiūrėti kaip žmonės su opiumu linksminasi ar kenčia", paklausė jis manęs. Ačiū, aš jam tik pasakiau, bet aš dar turiu didelę kelionę prieš akis ir noriu sveikas iš čia išvažiuoti".

Keista, bet visoje Turkijoje, žinoma, neskaitant jau turistinių europietiško kvartalų, saulei nusileidus, visas gyvenimas yra vyrų. Labai mažai matysi gatvėse moterų, kai valgyklos, restoranėliai, alinės ir kt. Yra tik vyrų lankomi. Vakaraus moterų vieta yra namai — taip sako turkai. Po visų prekybų apie 11-12 valandą sena-

jame mano Istambule visos šiukšlės ir liekanos, suvyniojus ar nesuvyniojus į ką, yra išmetame į krūvas gatvėse ir tuoj per tą "turtą" pereina elgetos, o paskui alkanos katės, kurių aš tiek daug niekur nesu matęs. O gi smarvė, ypatingai nuo žuvų ir mėsos liekanų, tai ypatingai aromatiška. Tiek to apie jų gyvenimą, jis ne mums.

Pačiame mano senajame mieste yra pasaulyje žinomas "Didysis Bazaras", kuriame vien brangenybių ir papuošalų yra virš 4000 krautuvėlių. Gi pats bazaras (turkus) tai labirintinių gatvėlių didysis po stogu ir atviras miestas, kur kiekviena prekyba turi savo atskiras gatves. Kone visą dieną buvau čia, daug kartų pasiklydau ir buvo ypatingai įdomu stebėti visą šį milijoninį turkų biznį, kurio pirkėjais, daugiausiai, yra užsieniečiai. Tikrai nesuprantu tų turkų. Karšta diena, aš prakaituoju tik sportiniais marškiniais, kai daugumas vyrų su švarkais megstiniais, kepurėmis, gi moterys, ypatingai paprastos, vietinės su paltais, skaromis ir nemažai veidus iki akių su šydais pridenge. Vaizdas gana skurdus.

Prisivaikščiojęs bazare, pėsčias nuėjau į žymiausią Istambulo mečetę, vadinamą "Mėlynąją", kurią 17-me šimtme. pastatė sultanas Ahmet ir kuri musulmonams po šventosios Mekos mečetės, turinčios 7-rius bokštus, yra antra pati svarbiausia. Ji yra vienintelė pasaulyje turinti šešis bokštus. Vidus yra visas mėlynas, išklotas minkštais kilimais. Muzulmonai per dieną meldžiasi 5-kis kartus. Įeinant turėjau palikti savo batus lauke. Viduj nemažai žmonių klūpi ir su kakta ir rankom siūbuodami siekia grindis. Norėjau ir aš Alahą pagarbinti, tačiau, nuodėmių dar nepadariau, o savoris kelionėje jau padidėjo, tai ir pasilenkt sunkiau. Tačiau lauke yra "šventas" vanduo, kur žmonės pila į bonkas, plauna galvą, kojas ir pan. Čia ir aš atsigavau pamirkęs savo išvargusias kojas ir padėkojau už tai Alahui. Visoje Turkijoje yra virš 4000 mečečių, iš jų 570 Istambule. Kad jau visai nepasidaryt muzulmonu, aplankiau ir Ayasofya (šv. Sofijos) katedrą, pastatytą Konstantino 325 m. Ji yra tūkstančių metų sunesnė už šv. Petro katedrą Romoje ir architektų yra laikoma septintuoju pasaulio stebuklu. Tikrai tai yra kažkas nepaprasta. Kelionėse po Istambulą aplankiau įžymiuosius Topkapi rūmus, kurie buvo karališka sultonų rezidencija iki 19-to šimtme. Šie rūmai yra vieni iš turtingiausių rytų kultūros muziejų. Labai įdomus yra buvęs sultonų heremas, kuriam būnant

taip ir lenda blogos mintys žmogui į galvą. Įdomi yra Bosforo įlanka, turinti 30 km. ilgio ir nuo 0,7 iki 3,5 km. pločio. Įdomus yra kabančios tiltas, jungiantis du kontinentus. Istambulas, neskaitytą vietinių turkų gana primityvus gyvenimo. Yra istoriniai labai įdomūs ir davė man naują pilną vaizdą apie šį senąjį miestą ir pačią Turkiją. Praeis daug laiko dar, kol jų moterys bus tikrai laisvos.

AUKOS DIRVOS
ATSTATYMO
FONDUIDirvos atstatymo fondui
aukojo:

P. Matiukas, Rochester ..25.00
V. Skridulaitis,
Kilda, N. Zelandija ..15.30
J. Miežaitis,
Elizabeth N. J.50.00
B. Gediminas,
Inglewood, Ca.50.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis
Dirvai paremti aukojo:

Korp! Neo-Lithuania New
Yorko padalinys20.00
A. Rėklaitis, Chicago 2.00
M. Trautrimas,
Fremont, Neb. 2.00
M. Stark, Santa Monica 5.00
J. Palšis, Chicago 7.00
H. Bagdonienė, Chicago 7.00
M. Klimas, Brockton Mass 2.00
K. Jankūnas, Lodi, N. J. 5.00
H. Kripavičius,
Timberlake, Ohio 5.00
J. Mačys, Cleveland 7.00
S. Liepas, Cicero, Ill.12.00
P. Naureckas, Chicago .. 7.00
A. Šukis, Allen Park, Mi. 10.00
A. Lauraitis,
Willow Springs 5.00
L. A. Aželis,
University Hts., Ohio 20.00
J. Miglinas, Chicago 5.00
J. Smulskis, Lima, Ohio 2.00
M. Mileski, Warren, Ohio 1.00
J. Kaunelis, Detroit 2.00
V. Jonaitis, Grand
Rapids, Mich.2.00
I. Budreckienė, Chicago 7.00
K. Tuskenis,
W. Palm Beach, Fla. .. 2.00
A. Juškevičius, Chicago .. 2.00
K. Statkus, Santa Monica 12.00
A. Gustaitis, Los Angeles 1.00
A. Braškys, Sudbury, Ont. 7.00
A. Mačys, Downers Grove 7.00
A. Veliuona, Baltimore .. 2.00
J. Daunorienė, Chicago 12.00
A. Iškauskas, Weston, Ont. 5.00
A. Šeštokas, Chicago 7.00
J. A. Ruokis, Los Angeles 7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

DIE CASTING

Supervise the aluminum die casting department of our appliance manufacturing plant. Knowledge of aluminum die casting essential.

PHOENOLIC MOLDING
SUPERVISOR

Knowledge of transfer, injection and compression molding essential.

TOOL & DIE MAKERS

Must be able to maintain molds & dies. We offer excellent salary, fringes, steady work and promotional opportunity. For an interview write to Plant Manager:

SCM PROCTOR SILEX

P. O. BOX 600
SOUTHERN PINES, N. C. 28387
An Equal Opportunity Employer
(28-35)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VASARINĖS DOVANOS

SIUNTINYS 1 (1976)

Stora, gėlėta nailoninė medžiaga dėl 2 suknelių; crimpleno medžiaga dėl 2 suknelių; speciali crimpleno medžiaga dėl 1 moteriško paltų; 2 nailoninės skarelės; 1 vyriški nailoniniai marškiniai; 2 poros vyriškų arba moteriškų geriausių rūšių nailoninių kojinių; angliška vilnonė medžiaga 1 vyriškai eilutei.

Kaina su maitu ir persiuntimo

išlaidomis \$180.00

Jei kas pageidauja, galima dadėti iš šių žemiau išvardintų arba kitokių prekių:

Vyriškas arba moteriškas nertinis	\$26.00
Vilnonė gėlėta skarelė	10.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui	30.00
Crimpleno medžiaga suknėlei	18.00
Jersey wool medžiaga moteriškam kostiumėliui	30.00
Jersey wool medžiaga suknėlei	20.00
Dirbtinis minkšas moteriškam paltui	80.00
Nailoniniai marškiniai	12.00
Lietisargis telescopis	12.00
Vilnonė medžiaga vyriškai eilutei	50.00

Šios kainos yra su įskaičiuotu sovietiniu maitu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

1/1 London Lane, Bromley, Kent, England.

Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

PAVERGTŲ TAUTŲ PROTESTO EISENA

Užėjus karščiams ir daugumai chicagiškių išlaksčius į gimtą ar artimasias vasarvietes bei nuosavas "pilaite", vietos visuomeninis gyvenimas apmirė. Tik Chicagos ALTA nesnaudžia ir ragina visus lietuvius dalyvauti Pavergtų Tautų savaitės užbaigtuvių protesto eisenoje. Eiseną organizuoja Pavergtų Tautų komitetas Chicagos miesto centre, liepos 17 d., šeštadienį. Chicagos ALTA kviečia visas lietuvių organizacijas su vėliavomis ir plačiąją visuomenę gausiai dalyvauti protesto eisenoje. Lietuviai renkasi šeštadienį (VII. 17 d.), 11 val. Wacker Dr. ir Dearborn gatvių kampe. Pageidaujama, kad moterys dėvėtų tautiniais rūbais, o kas turi tepasiima ir tautines vėliavėles.

Nepabūkime nei karšto ar lietingo oro, bet visi vieninai ir gausiai dalyvaukime protesto demonstracijoje. Mūsų pavergtėjas neatostogauja, bet planingai ir sistemingai naikina pavergtus mūsų brolius. Jiems nėra nei gero nei blogo oro, bet žiauri ir neatlaikdi vergija.

★

Penktoji tautinių šokių šventė diena po dienos artėja. Šventei rengti komitetas neturi laiko atostogauti, bet dirba išsijuosęs ir rūpinasi visais šventės reikalais.

Bilietai į šventę perkami gerai ir vėlyvesnieji gali negauti ar teks pasitenkinti paskutinėmis vietomis. Didžiųjų ložių jau nebėra, o mažosios baigia ištirpti.

Didžiausias rūpestis — finansai, vis tebėra pirmųjų darbų sąrašuose. Laimėjimų bilietai platinami, bet dar nėra davinių, kaip atsiliepia provincija. Komitetas tiki, kad pakankamai atsiras rėmėjų ir finansinė pusė susitvarkys.

Į šventės banketą, kuris įvyks rugsėjo 5 d. 7 val. vak., puošniose McCormick rūmų salėse, bilietai parda-

vinėjami Paramoje, 2534 W. 69th St., Chicago, Ill. Kokėjai į šį banketą bilietus užsisako per savo grupės vadovus.

Tad pats laikas įsigyti bilietus į šokių šventę, banketą ir dalyvauti dovanų paskirstyme.

★

Rasinė įtampa tarp Marquette Parko ir juodukų truputi atslūgo, kai negavo leidimo savo žygiui. Televizijos antras kanalas, žinių metu (ir ir 10 v. v.), davė pasikalbėjimą su Federacijos vadovybe, parodė gražiai prižiūrimus namus, pieveles ir gėles. Palyginimui parodė nugyventą juodukų rajoną: namus išdaulytais langais, durimis ir prižiūškintais kiemais. Paaiškino, kad netolimoje praeityje ir šie namai bei visa aplinka atrodė, kaip ir dabartinis Marquette Parko rajonas, o pasikeitus gyventojams štai kas įvyko. Po birželio 19 d. demonstracijų, Federacija gavo pripažinimą ir dabar kalba plačios apylinkės gyventojų vardu. Tai gana reikšmingas laimėjimas.

★

Šias eilutes rašant, Chicagoje vyksta didžiausios lietuvių organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) seimas. Šis seimas yra jubiliejinis, nes Susivienijimas švenčia 90 metų sukaktį. Susivienijimas yra išminęs labai gilius pėdas senųjų ateivių gyvenime. Tai vienintelė organizacija apjungusi didžiausią lietuvių skaičių ir suteikusi vienokią ar kitokią pagalbą. Šiuo metu organizacija jau rodo pavargimo žymių, nors kapitalo netrūksta, o tik jaunų veidų. Naujieji ateiviai neparodė didesnio susidomėjimo, tai ir jos veikla tik trumpam buvo pagyvin-ta.

Seniausiais lietuvių organizacijai, švenčiančiai 90 metų sukaktį, linkime nepavargti artimo pagalboje ir nepasitraukti iš lietuviybės ugdymo barų.

★

Chicagoje, kaip ir kituose

LIETUVIŲ OPEROS VALDYBA — Jurgis Vidžiūnas, Vytautas Radzius, Irena Navickaitė, Rūta Grauzinienė, Bronius Maciukevičius, Vaclovas Momkus ir Vladas Stropus — susirinkę šio sezono baigiamajam posėdžiui Aldonos ir Vlados Stropų namuose, aptarė praeito sezono darbus ir patvirtino išdininko finansinę apyskaitą, bet, suvedus visus davinius, paaiškėjo, kad trijų lietuvių kompozitorių: Jeronimo Kačinsko "Juodo laivo", Juliaus Gaidelio "Gintaro šalies" ir Vytauto Marijošiaus "Priesaikos" operų pastatymas atnešė \$17,670.16 nuostolio.

Operos valdyba prašo visus, kas tik gali, padėti tą nuostolį išlyginti, o ypač tuos, kurie dėl kokių nors priežasčių negalėjo būti spektakliuose. Visiems iš anksto tariame nuoširdžiausią ačiū. Savo auką prašome siųsti: Lithuanian Opera, 6905 So. Artesian Ave., Chdicago, Ill. 60629.

V. Jasinevičiaus nuotr.

Amerikos miestuose, 200 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktis buvo spalvingai ir triukšmingai paminėta. Susidariusį ilgą savaitgalį, gyventojai stengėsi išnaudoti asmeniniams malonumams ir pasidžiaugti gamta. Iš didelio skaičiaus užteko visiems: gamtai ir miestui. Miesčionys apgulė paplūdimius ir sporto aikštes. Pilnas ežeras buvo būriuotojų ir motorinių laivelų. Pasitaikęs puikus oras — nei per karštas ir nei per drėgnas, šventės nuotaikas dar labiau pakėlė. Tikrai, visų chicagiškių nuotaikos buvo šventiškos.

PETRIKONIAI KELIASI Į FLORIDĄ

Aną vakarą keletas Petrikonių šeimos bičiulių, sukvietė į tautinius namus arti poros šimtų chicagiškių lietuvių vakaronei su Antanu ir Liucija Petrikoniais, išvykstančiais iš Marquette Parko (Chicagos) į Juno Beach (Floridą).

Dr. J. Šalna, džiaugdamasis šio susitikimo dalyvių gausumu bei dėkodamas organizatoriams už gražias pastangas šią vakaronę suorganizuoti, tolesnę programą vesti pakvietė dr. Vytautą Dargį.

Dail. Vladas Vijeikis sti-

lingais rimuotais gražaus humoro sakiniiais atskleidė dailininko Antano Petrikonio tapybos metodus, kūrybingumą, pavaizdavo Petrikonių aplinką Floridoje... Baigdamas tą visą apibūdinimą, V. Vijeikis kvietė visus dalyvius padėti Petrikoniams, bėgantiems nuo Marquette Parko okupantų, pasiimant iš čia pat esančios Petrikonių meno galerijos po vieną paveikslą...

Dr. Petrikonis, Antano brolis, daktaraujas toli nuo Chicagos, trylikos šimtų amerikiečių kaimely, nuste-bęs šios vakaronės dalyvių lietuvių gausumu ir jų nuotaika, gerėjosi visu tuo ir jungėsi su visais į drauge, reiškiant Antanui ir Liucijai geriausios sėkmės linkėjimus, kūriantis naujoje gyvenvietėje, saulėtoje Floridoje!

Dr. Vytautas Dargis, vakaronės vedėjas, daugelio kitų, norėjusių išlieti savo jausmus ir linkėjimus Petrikoniams, neleidė prie pul-to ir mikrofono... Net ir Kazimieras Šilulis nei jo žmona, atvykę iš paties Juno Beach, atseit, naujieji Petrikonių kaimynai, negavo balso... Visų susirinkusiųjų ir, dar daugiau, visų chicagiškių Petrikonių prietelių ir gerbėjų vardu, sėkmės linkėjimus gražiomis

dainomis išdainavo solistė Janina Šalnienė ir Jonas Šalna jr. (solistės sūnus). Judviejų linkėjimams pritardami, gausiomis katutėmis palydėjo kiekvieną dainą.

Ramindamas norinčius kalbėti, bet to atvirai nesa-kydamas, dr. Vytautas dalį jų iššaukė pavardėmis, prašydamas akimirkai visiems pasirodyti... Savo ruožtu, pats dr. Vytautas paskaitė, jo žodžiais, nežinomo poeto trilogiją, dainuojančią apie Antaną ir Liuciją. Vakaronės dalyviai ilgais plojimais pritarė nežinomo poeto pos-tringavimams, tardami, kad nežinomas beesas pats skaitytojas...

Servuojama vakarienė. Ją baigiant, dr. J. Šalna trumpu sakiniu linki Petrikoniams sėkmės įsikūriant Juno Beach ir taip pat našios kūrybos naujoje aplinkumoje. Pakvietė visus ta mintimi išlenkti putojančias šampano taures! Nuaidi ilgiausių metų melodija.

Kalba Liucija Petrikonienė, šiltu žodžiu dėkodama visiems šios vakaronės dalyviams ir visiems Petrikonių prieteliams, dėkoja šio susitikimo iniciatoriams, Genovaitei Maldėnienei, Jonui Šalnai, Irenai Bernata-

(Nukelta į 12 psl.)

VISI LIETUVIAI SU SVEČIAIS MALONIAI KVIEČIAMSI Į NUOTAIKINGĄ

TRADICINĘ GEGUŽINĘ

š. m. liepos mėn. 17 d., šeštadienį, nuo 3 iki 12 val. vak. (Chicagos laiku) UNION PIER, MICHIGAN, Berrien Rd., LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBO SALEJE.

VEIKS: Baras, virtuvė — nuo 3 val. p. p., ŠOKIAI — grojant orkestrui nuo 8 iki 12 val. vak. (Chicagos laiku).

Rengėjai: ALT S-GOS EAST CHICAGOS SKYRIUS

Chicagoje...

(Atkelta iš 11 psl.)

vičienei, Marija Krauchunienei, Broniui Kasakaičiui ir programos dalyviams... Antanas Petrikonis dėkoja, trumpai tardamas: "kiekvienas Jūsų, mano bičiuliai, esate kviečiami pas mus į Floridą. Mes jus sutiksime tokiomis sutiktuvėmis, kokias Jus čia surengėte mums išleistuves"!...

Vyties orkestras groja nuotaikingą valsą... Veik visi sukasi į jo taktą...

(m. v.)

PASISVEČIAVIMAI MASKVOJE IR KGB

Kad sovietų slaptoji žvalgyba veikia puikiai ir visur, žinomas ir neginčijamas faktas. Slaptoji žvalgyba KGB (pirmosios raidės nuo Komitet Gosudarstvennij Bezopasnosti — Valstybės Saugumo Komitetas) moka įsiskverbti visur. Tik navičiai tu vis dar netiki.

Šiomis dienomis Washingtono korespondentai patyrė gana pikantišką istoriją. O buvę taip: kovo mėnesį Maskvoje lankėsi tarnybiniais (ar ir netarnybiniais) reikalais vienas JAV senato pareigūnas. Ten bebūvoda mas jis vieną vakarą sėdėjo viešbučio restorane ir vakarieniavo, o gal ir vodkuteš čierką numaukė. Ten vodkutė paduodama gramais: nori dvidešimt gramų — paduos vieną stikliuką, nori dvigubą — gausi atitinkamai didesnį stiklą, ir geriama 'straight', atseit be sodės ar kokio kito skysčio.

Pasitaikė taip, kad prie to paties staliuko sėdėjo graži rusaitė. Na, ir kodėl nesusipažinti? Susipažino. Pasirodo, kad ši rusaitė kalbėjo perfekti angliškai, netgi be akcento. Pasisakė, kad ji yra turistų vedėja, kilusi iš Kijevo. Ji vadinasi Nataša Sokolov, bet jos draugai paprastai ją vadina 'Flora'. Papietavus ir esant geram ūpui, šis amerikietis pareigūnas su Flora ėmė pasirodinti. Po šokių rusaitė amerikietį dar pasikvietė į savo butą 'išgerti arbatos'. O savo butą ji turėjo kuriame ten apartamentiniame name.

Taip pas tą Natašą amerikinis pareigūnis 'arbatos išgerti' lankėsi net porą kartų. Jis Natašai atvirai pasipasakojo, kokias jis turi pareigas JAV senate, bet Nataša, esą, visai nesidomėjusi jo pareigomis, tik juo pačiu. Priešingai, nuo savęs ji dar kelis kartus pakeikusi savo krašto santvarką.

Į Ameriką sugrįžęs tas senato pareigūnas, Jeff Bingham, 29 m. amž., dirbąs senatoriaus Jake Garn (Resp. iš Utah) štabe, perskaitė atsitiktinai į jo rankas patekusią knygą, kaip dirba sovietų slaptoji poli-

cija KGB. Ir jam tada topelėjo į galvą mintis, kad ta gražioji Nataša galėjo būti ir sovietinės žvalgybos agentė. Nieko nelaukdamas apie tai pranešė CIA. Bet CIA nenorėjo čia maišytis ir jį nukreipė į FBI. FBI vienas pareigūnas, kalbėjęsis su Jeff Bingham, vėliau pareiškė, kad čia yra klasiškas pavyzdys, kaip reikia užverbuoti sau reikiamą agentą. Esą žinoma, kokiose

sąlygose Maskvos gyventojai gyvena ir kad ten vienai moteriai nesą įmanoma gauti atskirą butą. Tai jau čia esąs visai 'specialus' atvejis. Ir dar kas svarbiau, kad KGB turi nepaprastai gerą uoslę, ką mėginti užverbuoti.

Pasirodo, kad senatorius Garn yra nuolatinis Senato Intelligence Committee narys ir jo padėjėjo užverbavimas KGB duotų nepapras-

tai daug naudos. Tačiau kovo mėn. Bingham Maskvoje lankymosi metu, to komiteto dar nebuvo. Senatorius Garn pagyrė Binghamą už atvirumą ir kad jis šį nuo-

tykį nenuslėpė, o papasakojo kam reikia. (ab)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Morris Cerullo Cleveland Crusade

**Ateina
5 stebuklingos
dienos!**

Monday, July 19 - Friday, July 23
7:30 p.m.

Free Admission
Doors Open — 6:30 p.m.

Iki 100,000 žmonių vienos pamaldose girdėjo Morris Cerullo perduodant stebuklingą gydomąją jėgą Jėzaus Kristaus didžiajame tikėjimo žygyje aplink pasaulį. Jis asmeniškai dalyvauja: — 5 vakarus

Cleveland Convention Center
1220 East 6th Street

Kada žmogus sako "Nieko nėra daugiau ką mes galime daryti"... **DIEVAS GALI!**

Morris Cerullo
mokymai pagrįsti
meile, tikėjimu ir
čarizmo
gydymo dovana

Atsiveskit kitą kas
reikalingas Dievo
gydančios jėgos...

Reverend Morris Cerullo...
Sponsored by many churches of
many denominations and prayer groups
from the Cleveland area...
for all people of all faiths.

Singing Nightly — Archie Dennis,
inspiring baritone soloist of the
Morris Cerullo Miracle Crusades.
You have also seen him on
Billy Graham's nationwide
T.V. special.

Šie stebuklai atsitinka šiandien...

The crippled walk

The deaf hear

The blind see

Crutches discarded

Didysis stebuklingas tikėjimo žygis aplink pasaulį!

LICENSED WATCHMEN

Earn up to \$2.70 an hour for full or part time shifts. Weekly pay, permanent assignments, transfer fee paid.

HUDSON SECURITY

2233 Washington

St. Louis, Mo. 63103

314-621-3440

(24-28)

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Skamba, skamba kanklės...

Kai prieš daugelį metų Nepriklausomoje Lietuvoje Klaipėdos Muzikos Konservatorijos gabi studentė Ona Mazoliauskaitė patyrė, kad nepaisant konkurso kelių gautos arfistės stipendijos ji negalėjo išgyti arfos – jos gyvenimas pasuko likimo skirtu keliu, kuriuo eidama, palikusi savo pavergtąją Tėvynę, per svetimą šalį ir vandenynus, į svetingąją Ameriką atsigabeno mūsų senolių turtą – lietuvišką kanklių muziką. Jos pastangomis šiandieną ne vien Clevelande, bet šiaurės Amerikos lietuvių kolonijose ir Pietų Amerikos lietuvių tarpe kanklių muzika netik išpopuliarėjo, bet tuo pačiu ir išgyvena savotišką mūsų tautinės senovinės muzikos atgimimą.

Ona Mazoliauskaitė, su kanklių muzika susipažinusi specialiuose muz. Strimaičio surengtuose kanklių muzikos kursuose Palangoje, juos baigusi, su penkiomis kanklininkėmis davė pirmą koncertą. Koncertui praėjus su dideliu pasisekimu, buvo sudarytas Klaipėdos Šaulių Moterų Kanklių Orkestras. Prof. Stasys Šimkus, išgirdęs kankles vėliau Vilniuje Filharmonijos Liaudies Ansamblio koncerte pastebėjo, kad tai lietuviškas instrumentas, labai primenantis arfą. Ona Mazoliauskaitė, aktyvi choristė ir Klaipėdos Giedotojų Draugijos narė, susipažino su jaunu, ta lentingu, jau tada pasižymėjusiu muziku Alfonsu Mikulskiu.

kiu, kuris, pasitraukus Antanui Vaičiūnui iš pareigų, pėrė draugijos vadovavimą, tvarkydamas apie 40 Klaipėdos krašto chorų reikalus. Sentimentalus ir tipingai lietuviškas romanas tarp Onos Mazoliauskaitės ir Klaipėdos Krašto vyriausiojo dirigento Alfonso Mikulskio baigėsi juodviejų sutuoktuvėm, kurių keturiasdešimtąją sukaktį mūsų garbingieji muzikai atšvės šių metų rugpjūčio 15 dieną. Sukaktis jiems primins tas neužmirštas

Kanklininkų grupė Klaipėdoje 1934 m. Iš kairės: Vacys Račkauskas, Anelė Kirvaitytė, Ona Mazoliauskaitė-Mikulskienė, Emilija Germanavičiūtė-Rastienė ir krašte dešinėje vadovas Alfonsas Mikulskis.

mūsų uostamiesčio gyvenimo dienas, kai Alfonsas lydėdavo Onutę į namus po choro repeticijų iš vieno miesto galo į kitą ... Kai, nedrąsiai pabučiavęs į žanduką, droviai į Onutės ranką išpaudęs savo nuotrauką, netikėtai pasipiršo, pranešdamas ne vien patį savo apsisprendi-

mą, bet ir jau iš anksto nustatydamas sutuoktvių datą ... O pasimatymų metu pokalbiai sukosi apie kankles, dainą, muziką, kurie gal ir tapo jų nepertraukiamo gyvenimo ryšio ir dvasinės draugystės pagrindais. Pušalote per 1936 metų žolinę atšventę tipingas lietuviš-

kas vestuves, Ona ir Alfonsas Mikulskiai, ranka rankon, širdis širdin, pradėjo savo ilgą ir kūrybiniais turtais vaisingą bendrą gyvenimą.

Hitleriui užėmus Klaipėdą Mikulskiai persikėlė drauge su Pedagoginiu Institutu į Panevėžį, o po 9 mėnesių, 1940 metais, į Vilnių. Ona Mikulskienė visur su savimi vežiojo kankles, kurios buvo tapusios jos asmenybės dalimi. Kurį laiką kankliavusi su Šaulių kanklių orkestru, 1940 metais įsikūrus Čiurlionio Ansambliui, drauge su Baronaitės tautinių šokių grupe, susijungė su Ansambliu ir išliko ansamblio integraline dalimi iki šios dienos.

Frontui besiantinant, čiurlioniečių dauguma ir jų vado vai traukėsi į Vakarus. Ona ir Alfonsas Mikulskiai šalandomis plaukė Vilią, Nemuną per Kauną į Vokietiją, kelis kartus užpulti sovietinių partizanų, kurie iš jų atėmė visą pabėgėlių mantą. Onai Mikulskienei teliko kanklių žiedelis ir kamertonas – jos gyvenimo simboliai. Atvykus į Karaliaučius 1944 metų rugpjūčio mėn., vedybinių sukaktuvių dieną, Alfonsas Mikulskis, nuskynęs vandens leliją, padavė savo žmonai kaip vienintelę, bet gal pačią gražiausią sukaktuvinę dovaną. Po ilgos karo meto odisėjos Vokietijoje, karo veiksams pasibaigus, Čiurlionio ansamblis vėl susiformavo. Prancūzų valdžia, su-

Čiurlionio ansamblio kanklininkės 1960 m. Sėdi: Irena Brazauskaitė, vadovė Ona Mikulskienė, Milita Žižniauskaitė, Vita Ambrazevičiūtė. Stovi: Laimutė Obelenytė, Jūratė Laikūnaitė, Aldona Liutkevičiūtė, Aušra Barzdukaitė ir Aldona Bačiulytė.

sižavėjusi Ansamblio koncertais, ji globojo ir taip pat davė įvairių lengvatų ir kitų lietuviams pabėgėliams. Vokietijoje buvo išgytos kanklės ir vėliau pervežtos į Ameriką. Ona ir Alfonsas Mikulskiai, įsikūrę Clevelande, tęsė savo Lietuvoje pradėtą darbą toliau. Ilgą eilę metų būdami toli nuo savosios šalies, neprarado tos tikros lietuviškos dvasios, kuri išliko gyva ir skamba jų muzikos kūriniuose.

Ona Mikulskienė, dalyvaudama savo vyro vadovaujame Čiurlionio Ansamblyje nuo pat jo įkūrimo dienos, kaip dainininkė ir kanklių orkestro vadovė, ėmė pasigesti kanklių muzikos prieauglio. 1958 metais pradėjusi kanklių muziką dėstyti Vysk. Valančiaus Lituanistinėje Mokykloje, apmokė penkias kanklininkes. Tačiau kankliavimo solisčių nebuvo, esant dideliui trūkumui specialiųjų gaidžių kanklėms. Pirmąją solistę savo vietoje paruošė Ireną Navickaitę. Tuo pat metu jai kilo mintis steigti kanklių muzikos studiją, kurios užduotis būtų paruošti kanklių solistes, mokytojas ir orkestrų vadoves. Susidomėjimas buvo pakankamas. Studija per eilę metų išaugino jau gražų skaičių kvalifikuotų ir diplomuotų kanklininkų, kurių naujosios laida labai išpūdingai pasirodė savo baigimo koncerte š.m. birželio 27 dieną Lietuvos Namuose.

Ona Mikulskienė pabrėžia, kad be savo vyro Alfonso kompozicijų, pilnas solisčių paruošimas būtų neįmanomas. Suharmonizavęs daugybę liaudies dainų kanklėms, kompozitorius Alfonsas Mikulskis kiekvienai baigiančiajai yra parašęs po didesnio masto originalią kompoziciją, kuri būsimai solistei tampa diplominiu darbu. Tos kompozicijos yra labai sudėtingos, reikalaujančios aukštos technikos, ir savo tematika bei muzikinių frazių pobūdžiu, grynai lietuviškai-klasiškos.

(Nukelta į 14 psl.)

Onos Mikulskienės Kanklių Muzikos Studija su studentėmis ir svečiais po recitalio programos. Priekyje: Aukšė Bankaitytė, Jūlytė Gelažytė ir Lana Vyšnionytė. Toliau stovi iš kairės: šių metų absolventė Elena Muliolytė, Čiurlionio Ansamblio vardu gėles įteikusi Dana Ramonienė, LB Apylinkės pirmininkas Jurgis Malskis, Virginija Juodišytė, komp. Alfonsas Mikulskis, Studijos vadovė Ona Mikulskienė, Čiurlionio Ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis, kun. Jonas Kidykas, SJ, Rita Kazlauskaitė, Daina Urbaitytė, šių metų absolventė Mirga Bankaitytė ir Daleen Walsh.

J. Garlos nuotr.

CLEVELANDE...

(Atkelta iš 13 psl.)

Pagal Lietuvos Konservatorijos keturių metų programą, Ona Mikulskienė iš savo studijos jau išleido 14 diplomuotų kanklininkų. Jų tarpe yra ir dvi sesutės Bankaitytės, abi pasižyminčios virtuozizmu ir taip pat pedagoginiais sugebėjimais. Dantės Bankaitytės dėka, besilankant pernai įvykusiame trečiame jaunimo kongrese Pietų Amerikoje, kanklių muzika išpopuliarėjo ir ten, kur dauguma net nebuvo nei kanklių matę, nei tos senovinės muzikos girdėję. Šiuo momentu kanklių repertuaro archyvas pasižymi dideliu skaičiumi kūrinių Alfonso Mikulskio dėka. Šv. Kazimiero Lit. Mokykloje kankliavimą dėsto studiją baigusi Kristina Rociūnaitė.

Onos Mikulskienės nepaįstanti kanklių muzikos meilė negalėjo neskleisti savo spindulių ir plačiau. Iš kitų kolonijų, kaip iš Pittsburgho Omahos, pas ją yra atvykusios moksleivės specialiai mokytis kankliavimo. Detroite net tris kartus suorganizuoti kursai turėjo didelį pasisekimą. Taip pat Chicago, New Yorkas ir kiti miestai, sekdami Clevelando pavyzdžiu, siuntė jaunimą pas Oną Mikulskienę specialiai mokytis kankliavimo.

Paskutiniame kanklių muzikos rečitalyje, virtuoziš-

kai pasireiškė dvi studijos absolventės - Elena Muliolytė ir Mirga Bankaitytė. Pasirodžiusios mažytės naujojo prieauglio atstovės taip pat rodė muzikinės disciplinos pajautimą ir savo kūrinius atliko visos publikos džiaugsmui. Tarp jaunučių kanklininkų originaliai pasirodė kun. Jonas Kidykas, S.J., su humoru papasakodamas savo kankliavimo pamokų ir tautinių šokių bandymų nuotykius, taip pat tumpai atlikdamas kanklių solo. Rita Kazlauskaitė, paskambinusi A. Mikulskio komplikuotą keturių dalių koncertinę, jau yra daug žadanti kanklininkė. Daug vilčių dedama į Virginijos Juodišiučių ir Larnos Vyšnionytės kankliavimą. Julytė Gelažytė, pati mažiausioji, sužavėjo klausytojus savo laikysena publikos akivaizdoje. Aukšė Bankaitytė, sekdama savo vyresniųjų sesučių pėdomis, be abejo, sieks studijų diplomo.

Ir taip skamba kanklių muzika, autentiška, senoviška, giliai lietuviška mūsų koncertų salėse, kiekvienos stygos nostalgiku virpėjimu mus gaivindama ir mums grąžindama lietuviškos sielos atspindžius, kurie turi pavojaus išblėsti, atitrūkus nuo gyvosios Lietuvos žemės. Jei kanklių muzika, kaip ir kiekviena kita meno šaka, kaip ir kiekvienas kitas muzikos instrumentas, yra skonio dalykas ir ne visiems patinka, tai mes vistiek turime į

Birželio 22 d. Clevelando skautininkų draugovės sueigoje buvo atsisveikinta su išvykstančia į Floridą nuolatiniam apsigyvenimui skautininke Lina Slabokiene (ketvirta iš kairės).

PADEKA

Širdingiausiai dėkojame iniciatorėms ir visiems mūsų draugams bei bičiuliams už suruoštą jaukias, gražias ir nuoširdžias išleistuves birželio 13 d. Dėkojame už prasmingą ir neužmirštamą savo parašais dovaną.

Taip pat dėkojame Skautininkų Draugovės valdybai už birželio 22 d. sukvietimą atsisveikinimo sueigą, vaišes ir vertingas dovanas. Ačiū kun. sktn. G. Kijauskui dalyvavusiam toje sueigoje.

Dėkojame skautininkėms ir skautininkams bei kitiems dalyviams atsilankiusiems į sueigą atsisveikinti su mumis ir palinkėti laimingos kelionės.

Laukiame mus aplankant į 420 No. Juno Lane, Juno Beach, Florida 33408.

Lina ir Stasys Slabokai

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 18 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė.

• LIEPOS 25 D. Gegužinė. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• RUGPIŪČIO 15 D. Lietuvių klubo gegužinė kroatų so-

dyboje ant Mulberry Rd., prie Chardon Rd.

• RUGSĖJO 11 IR 12 D.D. Tautos šventės minėjimas — koncertas dalyvaujant solistams D. Stankaitytei, St. Barui, J. Vazneliui ir muz. Vaisiui. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba. Rugsėjo 12 d. abiejose šventovėse pamaldos už Lietuvą.

• RUGSĖJO 12 D. Šiluvos Marijos metinė šventė Šv. Jurgio lietuvių parapijoje.

• RUGSĖJO 18-19 D. Clevelando skautijos 25 metų sukaktis.

• RUGSĖJO 23-26 D. Tautybių karavanas lanko Clevelando lietuvių koloniją Bicentennial proga.

• RUGSĖJO 25 D. Birutininkų parengimas.

• SPALIO 2 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 20-tos kultūrinės premijos įteikimas ir jaunimo susipažinimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 9 D. LRK Moterų Sąjungos 336 kuopos parengimas.

• SPALIO 10 D. Naujosios parapijos rudens šventė.

CHEF

Position open at CAROUSEL DINNER THEATRE BUFFET. Salary negotiable.

SEND RESUME TO:

Box 427

Ravenne, Ohio 44266

or call Ms. Jackson

216-296-3866

(27-33)

A + A

EUGENIJAI BARTKUVIENEI

mirus, jos vyrui dr. JUOZUI BARTKUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Petras Steikūnas

IMMEDIATE OPENINGS

FOR

ALLOY

PIPE WELDERS

MUST PASS 2G & 5G POSITION TESTS.

40 HOUR WORK WEEK.

504-356-0271

Monday-Friday
8:00-5:00PM

An Equal Opportunity Employer (26-29)

WANTED

SEWING MACHINE (POWER) operators with experience. Manufacturer of tarpaulins. Steady work & fringe benefits.

Apply in person 9 to 2

JOHN JOHNSON CO.

1481 14th St.
Detroit, Mich.

(26-37)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

HYCEL, INC. Leading Bio-Medical/Bio-Chemical Manufacturing firm is seeking:

MACHINISTS

With 3 to 5 years experience. Must be able to correlate multiple operations within work stations. Should be able to operate milling machines, engine & turret lathe, tape control equipment, grind tools & make setups. Must have own hand tools. Experience working with tolerances — plus all minus .005. EXCELLENT STARTING SALARY & COMPANY PAID BENEFITS.

PLEASE CALL PERSONNEL DEPARTMENT FOR APPOINTMENT:

HYCEL, INC.
7920 Westpark Drive
P. O. Box 36329
Houston, Texas 77036

An Equal Opportunity Employer M/F

Birželio 20 d. prie Chicago Lockporte įvyko agronomų ir veterinarų gegužinė, į kurią iš Detroito buvo atvažiavęs ir Vyt. Alantas su žmona. Jis paskaitė ištrauką iš jo rašomo romano Liepkalnio sodyba, kuriam siužetas paimtas iš laisvosios Lietuvos ūkininkų gyvenimo. Ta proga jam buvo įteiktas A. Verbicko paveikslas Bulviakasis. Nuotraukoje iš kairės: Irena Alantienė, paveikslo autorius A. Verbickas ir Vytautas Alantas.

A. Šeštoko nuotr.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvos Vyčių 63-ji tautinė konvencija įvyks rugpjūčio 25-29 d.d. Dayton, Ohio.

• Dirvos atstatymo fondui aukas atsiuntė šie clevelandiečiai: S. Astrauskas 50 dol., K. Karalis 15 dol. ir P. Jekinevičius 10 dol. Ačiū.

• Žalgiro šaulių kuopa liepos 18 d., 2 v. p. p. ruošia tradicinę gegužinę piknikų aikštėje, prie Erie ežero, ties Landseer gatve. Žalgirietės ruošia skaniausius valgius ir kepa pyragus. Gražioje gamtoje prie ežero bus galima poilsiauti ir skaniai pasivaikinti.

Loterijai suaukota daug įdomių ir vertingų dovanų. Bus ir linksma programa.

Žalgirietės labai širdingai kviečia visus lietuvius ir draugus nelietuvius atsilankyti, maloniai praleisti sekmadienio popietę, bei prisidėti prie žalgirietų kilnių užsimojimų.

• ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė įvyks liepos 25 d. piknikų aikštėje prie ežero ties Landseer gatve. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Pelnas skiriamas Dirvai paremti.

• Pavergtųjų tautų savaitės iškilmės Clevelande bus pradėtos liepos 23 d. 7 v. v. aikštėje prie E. 12 St. ir Lakeside Ave., vėliau persikeliant į miesto rotušę. Pagrindiniu kalbėtoju bus prezidento asistentas etniniam reikalams dr. M. Kuropas. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

• Jonas ir Juozė Daugėlai, buvę clevelandiečiai, dabar įsikūrę Floridoje, kečiaudami po Ameriką, buvo sustoję Clevelande ir aplankė savo draugus ir Dirvą.

• Zigmąs Raulinaitis, Kario žurnalo redaktorius, praeitą savaitgalį iš New Yorko buvo atvykęs į Clevelandą ir čia viešėjo pas savo motiną.

• Clevelando jūrų skautų Klaipėdos Vietininkijos vietininko pareigas nuo kovo mėn. perėmė j. s. Džinaras Kižys. Naują vietininkijos vadiją sudaro: j. s. D. Kižys — vietininkas, j. s. A.

Andrašiūnas — pavaduotojas, j. v. s. V. Petukauskas — išdininkas ir instruktorius, j. ps. Gintas Aras — ūkio vedėjas, j. ps. Edv. Klimas — budžių vadovas, j. ps. A. Narbutaitis — jūrų skautų vadovas, vair. M. Juodišius — jūrų jaunių vadovas.

Šiais metais stovykla įvyks nuo liepos 24 d. iki rugpjūčio 1 d. prie Pymatuning ežero. Stovyklai vadovaus suaugę ir prityrę vadovai.

• Iš Clevelando meno muziejaus Rytų kolekcijos skyriaus liepos 7 d. buvo pavogtos dvi nedidelės statulėlės: sidabrinis Buddha VII amž. ir bronzinė Bodhisattva Padmagani statula VIII amž., vertės 25,000 dol.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Draudimas jums ir jūsų šeimai — namų, automobilių, apartamentų, įstaigų, prekybos, gyvybės ir sveikatos. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef.: 289-2128.

TRAVEL AGENCY

Needs Lithuanian speaking men and women to represent a fast growing travels firm in Boston. Person selected will book Lithuanian programs in Cleveland area. Successful applicants will receive commission and travel benefits. Please call collect: (617) 237-5502, ask for Mr. A. Mitkus or Mr. Valentino. (27-28)

JOURNEYMEN MACHINERY REBUILDERS

MUST BE ABLE TO SCRAPE WASTE BREAK DOWN AND REPAIR NEW & USED METAL WORKING MACHINERY. STEADY WORK AND ALL FRINGE BENEFITS.

SEND RESUME AND WAGE REQUIREMENTS

ARKANSAS MACHINERY REBUILDER, INC.

1706 EAST 9TH ST. LITTLE ROCK, ARKANSAS 72202 501-372-6340 (26-29)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Jaunavedžiai Rimas ir Elenutė Juzaičiai su tėvais ir vestuvių svita prie Šv. Jurgio bažnyčios Clevelande. Iš kairės: D. Pikturnienė (jaunosios močiutė), Pranas ir Aleksandra Razgaičiai, Rita Razgaitytė, Rimas ir Elenutė Juzaičiai, Gabija Juozapavičiūtė su Kaziu Razgaičiu, Kazimiera ir Antanas Juzaičiai. 2-3 eilė: Vytautas Narutis (už Pr. Razgaičio), Onilė Vaitkutė su Kęstutiu Šeštoku, už jų Dana Juzaitytė su Jonu Garka ir Kristina Juzaitytė su Andriumi Razgaičiu.

ŠAUNIOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS CLEVELANDE

Birželio 26 d. Clevelande lietuvišką šeimą sukūrė Rimas Juzaitis (Philadelphia) ir Elenutė Razgaitytė. Jaunasis, teberuošias doktaraugą iš atominės fizikos Virginijos Universitete Charlotte esville, vienas iš ateitininkų elito. Jaunoji, mokytoja, gabi ir energinga jaunimo veikėja, nepamainoma ateitininkų jaunimo stovyklų vadovė. Šie abu puikūs lietuviai jaunuoliai yra produktas šeimos, liuanistinės mokyklos ir ateitininkų organizacijos auklėjimo. Abu plačiai žinomi. Tad nenuostabu, kad į jų vestuves suvažiavo iš visų liet. kolonijų (ir Kanados) virš 400 svečių, jų tarpe beveik pusė jaunimo.

Iškilmingos Šv. Mišios ir sutuoktinių apeigos įvyko 3 val. Išpuošta ir apypilnė bažnyčia. Sustiprintam parapijos chorui, trompistams ir vargonams gaudžiant

VENI CREATOR prasideda visų nekantriai lauktas momentas: palydos ir jaunosios ceremonialinė eiseną prie altoriaus... Pamergės, šviesiai žalios spalvos sukniomis, gėlių buketais, perrištais tautinėm juostom iš Lietuvos, veda procesiją. Jaunoji, puikioji, spindinčioji baltų mezginių, suknių, gintaro galvos papuošalu ir gaubtuvu, susikaupusi, su šypsniu ir laiminga, tėvo vedina, artinasi prie altoriaus...

Iškilmingas Šv. Mišias, turiningą pamokslą ir sutuoktinių apeigas atlieka kun. prof. Stasys Yla, asistuojamas kun. A. Goldikovskio ir kun. dr. V. Bartuškos. Pamaldų metu gieda sol. Justina Šriubiškienė iš Toronto ir parapijos choras, sustiprintas 2 trompistais. Ypač galingai ir imponantiškai nuskambėjo solistės, choro, trompistų ir vargonų išpildyta MARIA MATER GRATIAE (Guidi). Pamaldom pasibaigus, galingai gaudžiant išeituvų maršui, jaunavedžiai, lydimi spalvingos palydos, žengia kartu pirmuosius svajoto gyvenimo žingsnius... Vestuvių svitą sudarė 5 poros: Kazys Razgaitis — Gabija Juozapavičiūtė, Jonas Garka — Dana Juzaitytė, Andrius Razgaitis — Kristina Juzaitytė, Vytautas Narutis — Rita Razgaitytė ir Kęstutis Šeštoka — Onilė Vaitkutė. Pabrolių tamsiai rudi smokingai derinosi su pamergių šviesiai žaliom sukniom. Jaunavedžių motinų suknių iškilmingos ir puikios. Abu tėvai tamsiuose smokinguose. Žodžių iškilmės bažnyčioj: MAGNIFICO.

Vestuvių puota — erdvioje, bizantinio stiliaus, mo-

derniškoje Šv. Josaphato parapijos salėje, Parmoje, skoningai išpuoštoje ir parengtoje vestuvių pokyliui. Apie 7 val. pradeda rinktis svečiai. Vaisinami skaniu "punču"... Klebesys didėja... stalai pamažu pradeda užsipildyti. Po valandos jaunieji pasitinkami tėvų su duona ir druska ir stiklu vyno... O svečiai jaunuosius ir jų palydą sutinka atsistojimu ir gausiais plojimais. Puotos vedėjas Antanas Razgaitis pakviečia kun. A. Goldikovskį malda. Netrukus pradeda "šaudyti" šampano buteliai ir tostu už jaunuosius pradeda vestuvinė puota... Trumpus sveikinimo jauniesiems ir padėkos žodžius svečiams tarė abu jaunųjų tėvai. Jaunuosius žodžiu sveikino eilė sveikintojų. Oficialią dalį baigiant jaunasys labai gražiai ir nuoširdžiai dėkojo tėvams, sveikintojams ir visiems svečiams. Šokiai pradami tradiciniu jaunosios valsu. Valandos bėga. Jaunimo dainos, klebesys, šokių muzika, vaisės prie stalų, pagaliau jaunosios su savo draugėmis atsisveikinimas — SALDUTĖS šokis... Vėliau vestuvinis tortas: svečiai rikiuojasi į ilgą eilę prie vedybinio torto ir skanaus lietuviško krupninko, kur buvo proga asmeniškai pasveikinti jaunavedžius, pabučiuoti jaunąją ir įteikti dovanėles. Nuotaika puiki. Taip ir nepastebimai prabėgo kelios, tikrai linksmos, valandos. Šokiams grojo puikus Strimačio orkestras. Povestuvinei kelionei jaunieji išskrido į Colorado kalnus. Clevelandas pasiges Elenutės. Ilgiausių, gražiausių šeimyninio gyvenimo ir lietuviškos veiklos metų! (ag)

TRUCKING OPPORTUNITIES

Independent contractors wanted with single or twin screw tractors, or able to purchase same, to transport farm machinery, construction equipment and lumber to all 48 states and 4 western provinces of Canada.

WRITE OR CALL INTERNATIONAL TRANSPORT INC. 2450 MARION RD. S.E. ROCHESTER, MINN. 55901 507-288-3331

An Equal Opportunity Employer (26-28)

DIE REPAIRMAN

Experienced in repair and tryout of high speed progressive draw dies. Journeyman card or 10 years experience required. Must be able to work with a minimum of supervision.

EXCELLENT BENEFITS AND WORKING CONDITIONS.

KARMAZIN PRODUCTS CORPORATION 3377 11th Street Wyandotte, Michigan 313-282-3776

An Equal Opportunity Employer (27-28)

DIRVA

Brazinskai jau laisvi Romoje

New York Times praneša, kad Pranas ir Algirdas Brazinskai iš Turkijos atvyko į Romą, Italijoje.

Korespondencijoje plačiai nupasakotas jų pabėgimas iš Sovietijos į Turkiją ir kalinimas.

Reikia manyti, kad iš Italijos jiems bus lengviau atvykti į JAV.

• **Senatoriaus Charles Percy** iniciatyva š. m. birželio 29 d., senato užsienio santykių komitetas priėmė Pabaltijo rezoliuciją, kuri bus įteikta ir rekomenduojama priimti senato pilnačiai. Rezoliucijos tekstas aiškiai patvirtina, kad JAV nepripažįsta sovietams Pabaltijo kraštų. Tenka paminėti, kad sen. Charles Percy visada remia pavergtųjų teisę į laisvę ir stengiasi joms padėti.

LOS ANGELES

ALT S-GOS LOS ANGELES SKYRIUS DĖDĖJA NARIAIS

ALT S-gos Los Angeles skyriaus susirinkimas, įvykęs š. m. birželio mėn. 20 d., buvo darbingas ir praėjo darnioje nuotaikoje. Nežiūrint, kad susirinkimui diena nebuvo dėkinga (Tėvų Pagerbimo diena) gražus būrys skyriaus narių dalyvavo susirinkime ir dar turėjo pakankamai laiko nuvykti į jų, ar jiems rengiamus tėvų pagerbimus.

Skyriaus pirmininkas A. Mažeika susirinkimui pir-

mininkauti pakvietė Br. Dūda ir sekretoriauti — F. Masaitį. Savo pranešime pirmininkas dėkojo valdybos ir skyriaus nariams už tikrai nuoširdų bendradarbiavimą, kurio dėka visi skyriaus daromi parengimai buvo tikrai sėkmingi ir atnešė gražaus pelno paremti Dirvai ir kitiems visuomeniniams reikalams.

Pasidžiaugta, kad skyrius daugėja naujais nariais, kurių šį kartą įstojo net 7. Gausiais plovimais jie visi susirinkimo buvo pasveikinti.

Išrinkta nauja valdyba, kuri tuojau po susirinkimo įvykusiame savo posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — A. Mažeika, vicepirmininkai — V. Čekanauskas ir J. Petronis, išdėninkas — R. Bužėnas ir sekretorius — F. Masaitis.

Einamuose reikaluose apsvaistytą skyriaus veiklą ir pasisakyta bendrai Sąjungos ir skyriaus aktualiais klausimais. (d)

LOS ANGELES NEOLITUANŲ PAVASARINĖ IŠKYLA

Š. m. birželio mėn. 6 d. Korp! pirm. Rimo ir Rūtos Mulokų jaukioje sodyboje Los Angeles neolituantai ir jų šeimos nariai turėjo šaunią iškylą, kurioje dalyvavo virš penkiasdešimt pavasariškai nusiteikusių jaunimo ir vyresniųjų ir dar dešimtukas būsimų neolituanų. Rūtai Mulokienei ir jos motytei p. Raulinaitienei še-

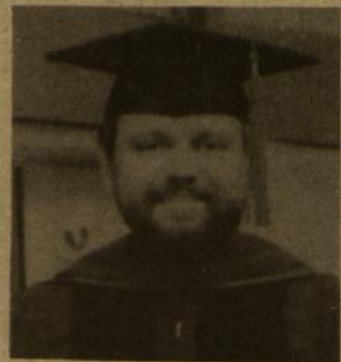
Pianistė Raimonda Apeikytė rečitalio metu Santa Monica Woman's Club scenoje.

mininkaujant, joms patalkininkaujant H. Balcerienei, E. Gedgaudienei ir R. Jūkūnienei, o šeimininkui Rimui ir uošviui p. Raulinaičiui jautį čirškinant, visiems kitiems tik liko didžiausia pareiga ir malonumas iki tos dienos vėlyvaus vakaro, be atvangos kimšti įvairiausio pavydalo tūkstantines kolorijas, vilginti tauriausiais gėrimais ištroškusį gomurį, nuplauti kasdieninio darbo ar nuobodolio dulkes skaidriame balseine ir pasikepti Kalifornijos saulutėje.

Tėvūnas B. Mackiala pristatė naujus korporantus: kol. Liną Raibį, Jurgį Tumą ir Rimą Tumą ir dar septynetą kandidatų, kurie dėl vienokių ar kitokių aplinkybių šioje iškyloje negalėjo dalyvauti. Iškyloje dalyvavo Korp! mecenatas dr. Mykolas Devenis su žmona ir jų viešnia sol. Vincė Jonuškaitė iš Santa Barbaros, kuri Nepriklausomybės laikais Kaune buvo didžiausia ir vienintelė aistringa Universiteto choro rėmėja ir garbės narė, puoselėjo, kilnino ir garsino lietuvišką dainą.

Visa neolituanų šeima yra neišsakomai dėkinga kol. Rimui ir Rūtai Mulokams už tokią įspūdingą ir jaukią sekmadienio popietę. (eb)

NAUJAS TEISIŲ DAKTARAS

Kalifornijoje, PEPPER-DINO Universitete, Teisių Fakultete š. m. gegužės 22 d. įgijo Teisių Daktaro laipsnį CLAUDIUS KULVINSKAS.

Prieš 20 metų, mirus jo tėveliui Alfonsui Kulvinskui, motina Elena leido su-

nų Chicagoje į Brighton Park Nekalto Prasidėjimo pradžios mokyklą, lankė li-tuanistinę klasę, priklausė prie skautų ir dalyvavo pirmoje šokių šventėje mažųjų grupėje. Sidabrinio medaliu baigė St. Ritos vidurinę mokyklą, dvejus metus lankė Northwestern universitetą ir 1968 metais baigė Illinois Technologijos Institutą.

Vedęs Suzaną Wintaraitę, persikėlė gyventi į Kaliforniją. Dirbo UCLA Universitete Pediatrics, Medicinos mokykloje, skyriaus vedėju, atliekant immonologijos, patalogijos ir inkstų srityje laboratorijos tyrimus ir su kitais šių sričių mokslo tyrinėtojais ir pavieniui yra parašęs bei paskelbęs spaudoje apie 15 straipsnių. Kiekvienu atveju jis didžiujasi esąs lietuvis ir nevengia kalbėti lietuviškai. Linkime naujame darbe daug sėkmės. Motina Elena Kulvinskienė-Murelienė gyvena Chicagoje.

• **Pianistės Raimondos Apeikytės koncertas** įvyko š. m. birželio 5 d. Santa Monicoje. Programoje buvo atlikta Beethoveno Sonata Op. 31 Nr. 2, Bacho Chromatinė Fantazija ir Fuga, Skryabino Etiudas Op. 8 D# Minor, Brahmsio Sonata Op. 2 F# Minor, Čiurlionio preliudai ir filmų kompozitoriaus Don R. George "Hollywood Premiere".

Pianistė yra baigusi California State University Northridge su Master of Arts laipsniu (1970). Ji dažnai koncertuoja su vietiniais simfonijos orkestrais kaip solistė.

Su šiuo rečitaliu pianistė prisistatė kaip visai subrendusi, įgijusi gerą techniką ir apvaldžiusi logišku frazavimu. Tas ypač jautėsi Skryabino, Brahmsio bei Čiurlionio kūrinių atlikime.

Pianistė Raimonda Apeikytė taip pat yra žinoma kaip labai gera akompaniatorė operoms, chorams bei solistams. Ji su koncertais

lankėsi Chicagoje, Kanadoje, Venezueloje, Brazilijoje, Urugvajų ir Argentinoje.

Koncertas puikiai pavyko. Buvo prisirinkę daug publikos, kuri pianistę gausiais plovimais, dovanomis ir gėlėmis labai šiltai įvertino ir iškviesta atliko bisui keletą veiklų.

Koncertą ruošė Amerikos Lietuvių Santa Monicos Klubas. (g)

LOS ANGELES LIETUVIŲ AUKA DIRVAI

Dirvos atstatymui per va-jaus komiteto įgaliotus asmenis aukojo šie Los Angeles ir apylinkių lietuviai.

Per Juliją Petronienę aukojo:

A. Tumas	20.00
B. Gieda	2.00
J. Brickus	5.00
B. ir K. Dabšiai	5.00
V. Gilyš	5.00
V. Anelauskas	5.00
B. Seliukas	10.00
R. Anelauskas	20.00
V. Vidugaris	20.00
A. Mažeika	25.00
H. Kmitas	21.00

Per Janiną Rukšienę aukojo:

J. Venskus	5.00
J. Paškauskienė	2.00
S. Sakiai	2.00
B. Šimkienė	2.00
V. Andrašūnienė	2.00
J. Stasevičius	1.00
V. Pažiūra	10.00
J. Motiejūnas	2.00
R. Svamauskas	2.00
B. Budriūnas	2.00
B. A. Simoneliai	2.00
A. Galdikas	1.00
E. Vilkas	5.00
U. Tamosaitienė	2.00
A. Adomėnas	20.00
J. Janušauskas	1.00
I. Matulaitis	2.00
Dr. J. Žmuidzinas	10.00
L. Kantas	2.00
A. Činikienė	2.00

Per Aldoną Juodvalkienę aukojo:

R. K. Vidžiūnienė	20.00
G. Gudauskienė	10.00
Dr. V. Skirgaila	5.00
G. Kazlauskas	110.00
V. ir V. Zeleniai	5.00
Dr. M. Gimbutienė	10.00
K. K. Pažemėnas	25.00
A. ir V. Juodvalkiai	15.00
A. Skirius	5.00
R. Hennings	10.00

Visiems aukojusiems ir aukų rinkimo įgaliotinėms nuoširdžiai dėkojame.

Buvusiam Scheifeldo gimnazijos kapelionui,

A. † A.

KUN. PETRUI DZIEGORAIČIUI

mirus, buvęs gimnazijos direktorius, mokytojai, mokiniai ir visi Clevelande gyveną scheinfeldiečiai liūdime jo netekę.

Ignas Malėnas su Ponia Izabelė Jonaitienė
Mega Barniškaitė
Džinaras Kižys
Arvydas Kižys
Edvardas Blumentalis
Irena Kijauskienė
Donatas Balčiūnas
C. Valdukaitienė
Ponia Nastopkienė
P. Karosienė